

– za 20 godišnji rad	2.500,00 kn
– za 25 godišnji rad	3.000,00 kn
– za 30 godišnji rad	3.500,00 kn
– za 35 godišnji rad	4.000,00 kn
– za 40 godišnji rad	5.000,00 kn.

Jubilarna nagrada isplaćuje se prvog narednog mjeseca od mjeseca u kojem je zaposlenik ostvario pravo na jubilarnu nagradu.

Članak 12.

Zaposlenik ima pravo na naknadu troškova prijevoza na posao i s posla u visini najnižih troškova mjesečne karte prijevoza javnim prometnim sredstvom.

Članak 13.

Zaposlenik ima pravo na potpore i darove (božićnica, uskrsnica, naknade za godišnji odmor i dr.) najviše u visini neoporezivih svota (sveukupno 2.000,00 kn godišnje). Dar djetetu do 15 godina starosti prigodom blagdana sv. Nikole prema mogućnosti će se isplatiti u visini do 400,00 kn. Odluku o isplati i o visini potpora i darova, na prijedlog ekonomata biskupije, donosi Ekonomsko vijeće.

Članak 14.

Zaposlenik koji je po pisanom nalogu poslodavca upućen na službeni put u zemlji ima pravo na dnevnicu u visini od 170,00 kn; naknadu troškova prijevoza i noćenja uz predložene računa.

Dnevnicu za službeni put u inozemstvo se određuje prema visini dnevnice određene za državne službenike kada putuju u inozemstvo.

Ako poslodavac na svoj trošak osigura prehranu, dnevnicu se smanjuje za svotu troškova prehrane.

Zaposleniku se priznaje cijela dnevnicu za više od 12 sati provedenih na službenom putu. Ako službeni put traje od 8 do 12 sati priznaje se pola dnevnice.

Članak 15.

Ako zaposlenik po pisanom nalogu poslodavca koristi svoj automobil za službene svrhe, ima pravo na naknadu za korištenje privatnog automobila u visini 20% cijene benzina (eurosUPER 95), najviše do visine neoporezivog iznosa, po prijeđenom kilometru.

U obračun naknade za prijeđene kilometre uzet će se u obzir računi za korištenje autocesta, mostova, tunela, trajekata, za parkiranje i sl., ako su ti izdaci bili opravdani.

V. Prijelazne i završne odredbe

Članak 16.

Ovaj se Pravilnik može mijenjati i dopunjavati na način kako je i donesen.

Članak 17.

Ovaj Pravilnik stupa na snagu 1. siječnja 2011. godine.

Poreč, 27. prosinca 2010.
Broj: 1203/2010

Mons. Marijan Kancijanić
generalni vikar

Na koricama:
Svetište Eufrazijane
i pročelje pulske katedrale

SLUŽBENI VJESNIK

POREČKE I PULSKE BISKUPIJE

God. LXII. (14.) 2011. broj 1.

Izdaje:

Biskupski ordinarijat u Poreču
Dobrilina 3, 52440 POREČ

Odgovara:

mons. Ivan Milovan, biskup

Uredio:

mr. Ilija Jakovljević, kancelar

tel: +385 (052) 432-064

faks: +385 (052) 451-785;

e-mail: biskupija-porec@pu.t-com.hr

KAZALO

SVETA STOLICA

Poruka pape Benedikta XVI. Gradu i svijetu "Urbi et orbi", Božić 2010.	3
Poruka pape Benedikta XVI. za Svjetski dan mira 2011.	4
Poruka pape Benedikta XVI. za Svjetski dan bolesnika 2011.	12
Pismo pape Benedikta XVI: sjemeništarcima i bogoslovima	14

HRVATSKA BISKUPSKA KONFERENCIJA

Priopćenje	18
Peticija Komisije Iustitia et pax HBK Vladi i Saboru RH	18
Poruka za XVI. Dan života, nedjelja, 6. veljače 2011.	20
51. teološko-pastoralni tjedan u Zagrebu	22

NAŠA BISKUPIJA

Dan posvećenog života, Dan života, Dan bolesnika	23
Tečaj za župne animatore	23
Blagdan sv. Josipa – Dan očeva	24
Korizmena hodočašća u katedrale	24
Post i nemrs u 2011. godini	24
Otpuštanje kazne zbog pobačaja	25

IZ KRONIKE BISKUPOVIH NASTUPA

26

Pravilnik o zasnivanju i prestanku radnog odnosa u biskupskom Ordinarijatu i drugim ustanovama Porečke i Pulske biskupije	28
---	----

Pravilnik o radnom vremenu, plaćenom i neplaćenom dopustu, te godišnjem odmoru u biskupskom Ordinarijatu i drugim ustanovama Porečke i Pulske biskupije	31
---	----

Pravilnik o plaćama i ostalim materijalnim pravima zaposlenika u biskupskom Ordinarijatu i drugim ustanovama Porečke i Pulske biskupije	33
--	----

Pomoćni kuhar	SSS Početnik u radu	0,80
---------------	------------------------	------

Članak 5.

U slučajevima kada zaposlenik obavlja više različitih poslova koji se ne mogu podvesti pod jedno radno mjesto, ekonom Biskupije donosi odluku, u skladu s Pravilnikom, o visini koeficijenta.

Članak 6.

Dodatak na plaću može se odrediti u slučajevima dodatnih zahtjeva na poslu ili natprosječnih rezultata u radu i ne može iznositi više od 15% bruto plaće zaposlenika. Dodatak na plaću vremenski je ograničen i ne može se ostvariti kao stalni dodatak na plaću.

Dodatak na plaću za sve zaposlenike odobrava se odlukom biskupijskog Ekonomata, odnosno u skladu sa statutom ustanove.

Članak 7.

Osnovna plaća zaposlenika uvećava se:

– za rad noću	40%;
– za prekovremeni rad	40%;
– za neophodni rad neradnim danom	30%.

III. Naknada plaće

Članak 8.

Za slučaj bolovanja do 42 dana zaposlenik ima pravo na naknadu plaće u visini 80% prosjeka isplaćenih plaća u šest mjeseci koje prethode mjesecu u kojem je nastupilo bolovanje.

IV. Ostala materijalna prava zaposlenika

Članak 9.

Prigodom odlaska u mirovinu zaposleniku pripada otpremnina u visini od 8.000,00 kn ako je neprekidno radio u Biskupskom ordinarijatu ili drugim ustanovama Porečke i Pulske biskupije najmanje 10 godina.

Članak 10.

Zaposlenik ili njegova obitelj imaju pravo na solidarnu pomoć u slučaju:

– smrti zaposlenika	7.500,00 kn
– smrti supruga, supruge ili djeteta	3.000,00 kn
– smrti roditelja	2.500,00 kn
– nastanka teške invalidnosti	2.500,00 kn godišnje
– bolovanja zaposlenika dužeg od 90 dana	2.500,00 kn godišnje.

Članak 11.

Zaposlenik ima pravo na jubilarnu nagradu za višegodišnji neprekidni rad u Biskupskom ordinarijatu ili drugim ustanovama Porečke i Pulske biskupije:

– za 10 godišnji rad	1.500,00 kn
– za 15 godišnji rad	2.000,00 kn

U skladu s navedenim kriterijima i radnim mjestima određuju se sljedeće vrijednosti koeficijenata:

Stručni naziv	Potreban stupanj obrazovanja	Koeficijent
Direktor - ravnatelj	VSS/Mr.	1,75
	VSS	
	SSS	1,50
Odgojitelj	VSS	1,60
Bilježnik	VSS	1,35
Predstojnik ureda	VSS/Mr.	1,70
	VSS	1,50
	VŠS	1,30
	SSS	1,20
Tajnik	VSS	1,35
	VŠS	1,30
	SSS	1,20
Voditelj računovodstva (knjigovođa)	VSS	1,35
	VŠS	1,30
	SSS	1,20
Stručni djelatnici u Majmajoli	VSS	1,20
	VŠS	1,10
Voditelj ureda	VSS	1,20
	VŠS	1,15
	SSS	1,10
Djelatnici u uredima (administratori)	VSS	1,15
	VŠS	1,10
	SSS	1,00
Pomoćne službe	SSS	1,0
	NKV	0,80
Voditelj kuhinje	SSS	1,10
Kuhar	SSS	1,0
Medicinska sestra	SSS	1,0
Domaćica	SSS	0,95
Pomoćnik u kuhinji	SSS	0,85
Njegovateljica	SSS	0,85
Domar	SSS	0,85
Pomoćno osoblje za spremanje kuće i pranje rublja	NKV	0,80
Vrtlar	SSS	0,80

SVETA STOLICA

Poruka pape Benedikta XVI. gradu i svijetu "Urbi et orbi", Božić 2010.

"Verbum caro factum est" - "I Riječ tijelom postade" (Iv 1, 14)

Draga braćo i sestre, koji me slušate iz Rima i čitavoga svijeta, s radošću vam naviještam božićnu poruku: Bog je postao čovjekom, došao je boraviti među nama. Bog nije dalek: on je blizu, štoviše, on je "Emanuel", Bog s nama. Nije neznanac: ima lice, lice Isusa.

To je uvijek nova, uvijek iznenađujuća poruka, jer nadilazi svaku našu najsmioniju nadu. Prije svega zato što to nije samo navještaj; to je događaj koji su vjerodostojni svjedoci vidjeli, čuli, dotakli u osobi Isusa Nazarećanina! Boraveći s njim, promatrajući njegova djela i slušajući njegove riječi, prepoznali su u Isusu Mesiju; a vidjevši ga uskrsgoga, nakon što je bio raspet, stekli su sigurnost da je On, pravi čovjek, bio istodobno pravi Bog, jedinorođeni Sin koji je došao od Oca, pun milosti i istine (usp. Iv 1, 14).

"I Riječ tijelom postade". Pred tom objavom, ponovno se u nama budi pitanje: kako je to moguće? Riječ i tijelo su međusobno oprečne stvarnosti; kako može vječna i svemoćna Riječ postati krhki i smrtni čovjek? Na to pitanje postoji samo jedan odgovor: ljubav. Onaj koji ljubi želi dijeliti s onim kojeg ljubi, želi biti ujedinjen s njim, a Sveto pismo nam predstavlja upravo veliku povijest Božje ljubavi prema svom narodu, koja ima svoj vrhunac u Isusu Kristu.

Zapravo, Bog se ne mijenja: on je vjeran samome sebi. Onaj koji je stvorio svijet isti je onaj koji je pozvao Abrahama i objavio svoje ime Mojsiju: Ja sam koji jesam... Bog Abrahamov, Izakov i Jakovljevi. Bog milosrdan i milostiv, bogat ljubavlju i vjernošću (Izl 3, 14-15; 34, 6). Bog se ne mijenja, on je ljubav oduvijek i zauvijek. On je u samome sebi

zajedništvo, Jedinstvo u Trojstvu, i svako njegovo djelo i riječ imaju za cilj zajedništvo. Utjelovljenje je vrhunac stvaranja. Kada se u Marijinu krilu, po volji Očevoj i djelovanju Duha Svetoga, oblikovao Isus, utjelovljeni Sin Božji, stvoreni je svijet dostigao svoj vrhunac. Počelo koje uređuje svijet, Logos, počeo je postojati u svijetu, u jednom vremenu i jednom prostoru.

"I Riječ tijelom postade". Svjetlo te istine se očituje u onome koji ga prihvaća s vjerom, jer je otajstvo ljubavi. Samo one koji se otvore ljubavi bivaju obavijeni svjetlom Božića. Tako je bilo u betlehenskoj noći, tako je i danas. Utjelovljenje Sina Božjega je događaj koji se zbija u povijesti, ali istodobno nadilazi povijesne okvire. U noći svijeta zasjalo je novo svjetlo, koje se daje vidjeti jednostavnima očima vjere, krotkom i poniznom srcu onoga koji čeka Gospodina. Da je istina bila tek neka matematička formula, u stanovitom bi se smislu nametnula sama od sebe. No, istina je ljubav, pitanje vjere, "da" našega srca.

A što, zapravo, drugo traži naše srce, ako ne istinu koja je ljubav? Traži je dijete, svojim, tako nevinim i poticajnim, pitanjima; traži je mladić, koji želi pronaći duboki smisao svoga života; traže je muškarci i žene u svojoj zrelosti, da imaju vodilju i potporu u svom zauzimanju u obitelji i u radu; traži je starija osoba, da dadne puninu zemaljskog života.

"I Riječ tijelom postade". Navještaj Božića je svjetlo također za narode, ono rasvjetljuje put čitavoga ljudskog roda. "Emanuel", Bog s nama, je došao kao Kralj pravednosti i mira. Njegovo kraljevstvo – znamo to – nije od ovoga svijeta, a ipak je

važnije od svih kraljevstava ovoga svijeta. Ono je poput kvasca ljudskog roda: kada bi ga pomanjkalo, smanjila bi se snaga koja pokreće pravi razvoj i poticaj na surađivanje za opće dobro, na nesebično služenje bližnjemu, miroljubivu borbu za pravednost. Vjerovati u Boga koji je htio dijeliti našu povijest stalni nam je poticaj da se zalažemo u tome svijetu, također usred njegovih proturječja. To je razlog nade za sve one čije je dostojanstvo povrijeđeno ili se krši, jer Onaj koji je rođen u Betlehemu došao je osloboditi čovjeka od korijena svakog ropstva.

Neka svjetlo Božića ponovno zasja u onoj zemlji gdje je Isus rođen i neka nadahnjuje Izraelce i Palestince u traženju pravednog i miroljubivog suživota. Neka utješni navještaj Emanuelova dolaska blaži bol i tješi u kušnjama drage kršćanske zajednice u Iraku i na čitavom Bliskom istoku, dajući ima utjehu i nadu za budućnosti i nadahnjujući vođe naroda na djelatnu solidarnost prema njima. Neka se ista ta solidarnost proširi na one koji u Haitiju još uvijek trpe posljedice razornog potresa i nedavne epidemije kolere. Neka se ne zaborave ni oni koji su u Kolumbiji i Venecueli, ali i u Gvatemali i Kostarici, pretrpjeli nedavne prirodne nepogode.

Poruka pape Benedikta XVI. za Svjetski dan mira 2011.

Vjerska sloboda – put koji vodi do mira

1 Na početku nove godine želim da moja čestitka dođe do svih; u toj čestitci svima želim mir i blagostanje, no nadasve mir. I godina koja završava bila je, nažalost, označena progonima, diskriminacijom, užasnim nasiljima i vjerskom nesnošljivošću.

U mislima mi je osobito dragi Irak, koji je na svojem putu prema željenoj stabilnosti i pomirenju i dalje prizorište nasilja i atentata. U sjećanje dolaze nedavna trpljenja kršćanske zajednice i, na osobit način, podmukli napad na sirska-katoličku katedralu Marije Pomoćnice u Bagdadu,

Neka Spasiteljevo rođenje otvori perspektive trajnoga mira i istinskog napretka pučanstvima Somalije, Darfura i Bjelokosne Obale; neka promiče političku i društvenu stabilnost Madagaskara; neka donese sigurnost i poštivanje ljudskih prava u Afganistanu i Pakistanu; neka potakne dijalog između Nikaragve i Kostarike; neka osnaži pomirenje na Korejskom poluotoku.

Neka proslava Otkupiteljevog rođenja ojača duh vjere, strpljivosti i hrabrosti kod vjernika vjernih Crkvi u kontinentalnoj Kini, da ne klonu duhom zato što im se ograničava sloboda vjerovanja i savjesti i neka, ustrajući u vjernosti Kristu i njegovoj Crkvi, ne dopuste da se ugasi plamen nade. Neka ljubav "Boga s nama" dadne ustrajnost svim kršćanskim zajednicama koje trpe diskriminaciju i progon, i neka nadahne političke i vjerske vođe da se zalažu za puno poštivanje vjerske slobode svijetu.

Draga braćo i sestre, "Riječ tijelom postala" došla je boraviti među nas, to je Emanuel, Bog koji nam je postao blizak. Razmatrajmo zajedno to veliko otajstvo ljubavi, pustimo da nam srce obasja svjetlo koje sja u betlehemskoj špilji! Sretan Božić svima!

gdje su 31. listopada ubijena dva svećenika i više od pedeset vjernika, dok su sudjelovali na misnom slavlju. Nakon toga su uslijedili, narednih dana, i drugi napadi, također na privatne kuće, šireći strah u kršćanskoj zajednici i želju, koju su izrazili mnogi njezini članovi, da emigriraju iz zemlje u traženju boljih uvjeta života. Njima izražavam svoju blizinu i blizinu čitave Crkve, koja je konkretno izražena na nedavnoj Posebnoj biskupskoj sinodi za Bliski Istok. S toga je skupa upućeno ohrabrenje katoličkim zajednicama u Iraku i na čitavom Bliskom istoku da žive

Članak 13.

Ovaj se Pravilnik može mijenjati i dopunjavati na način kako je i donesen.

Članak 14.

Ovaj Pravilnik stupa na snagu 1. siječnja 2011. godine.

Poreč, 27. prosinca 2010.
Broj: 1202/2010

Mons. Marijan Kancijanić
generalni vikar

Temeljem odredaba članka 130. i 131. Zakona o radu (Nar. nov., br. 137/04. - proć. tekst i 68/05. - Odl. US RH) (i Uredbe o Biskupskom ordinarijatu u Poreču – ČL. 30, Porečka i Pulska biskupija donosi

PRAVILNIK O PLAĆAMA I OSTALIM MATERIJALNIM PRAVIMA ZAPOSLENIKA U BISKUPSKOM ORDINARIJATU I DRUGIM USTANOVAMA POREČKE I PULSKE BISKUPIJE

I. Temeljne odredbe

Članak 1.

Ovim se Pravilnikom određuju načela i koeficijenti za određivanje plaća zaposlenika u Biskupskom ordinarijatu i drugim ustanovama Porečke i Pulske biskupije.

Plaće klerika ravnaju se prema Pravilniku za provedbu Financijskog sustava u Riječkoj metropoliji i Uredbi o Biskupskom ordinarijatu u Porečke i Pulse.

II. Plaće

Članak 2.

Osnovnu plaću zaposlenika čini umnožak koeficijenta složenosti poslova radnog mjesta na koje je zaposlenik raspoređen i osnovice za izračun plaće, uvećan za 0,5% za svaku navršenu godinu radnog staža.

Članak 3.

Kao osnovica za izračun plaće koristi se osnovica za izračun plaća za državne službenike i namještenike, koju potvrđuje HBK, a usvaja Ekonomsko vijeće Porečke i Pulske biskupije, u skladu sa stvarnim financijskim mogućnostima Porečke i Pulske biskupije.

Članak 4.

– teška bolest djeteta ili roditelja 2 dana

Članak 6.

Vezano uz određivanje broja dana plaćenoga dopusta iz članka 5., stavak 4., ostalim članovima obitelji smatraju se: brat, sestra, baka, djed, posvojenik, posvojitelj, dijete bez roditelja uzeto na uzdržavanje, te roditelj supruge ili supruga.

Članak 7.

Zaposleniku se, na njegov pisani i obrazloženi zahtjev, može odobriti neplaćeni dopust.

Odluku o korištenju neplaćenog dopusta potpisuje ekonom Biskupije, odnosno voditelj ustanove sukladno njezinu statutu.

Ako se zaposlenik u skladu s odlukom o neplaćenom dopustu pravodobno se vrati na rad, ugovor o radu se raskida.

Članak 8.

Neplaćeni će se dopust zaposlenicima odobriti osobito u slijedećim slučajevima:

- njega člana obitelji,
- liječenje na vlastiti trošak,
- prepravak ili gradnja vlastitog stambenog prostora,
- specijalizacija, obrazovanje, usavršavanje, osposobljavanje ili drugi oblici edukacije zaposlenika,
- drugi opravdani slučajevi.

IV. Godišnji odmor

Članak 9.

Zaposlenici imaju pravo na plaćeni godišnji odmor u trajanju od najmanje 18 do najviše 30 radnih dana za svaku kalendarsku godinu.

Godišnji odmor zaposlenik će koristiti prema rasporedu što će ga utvrditi poslodavac, uzimajući u obzir, koliko to bude moguće, želje zaposlenika.

Članak 10.

Zaposlenici ostvaruju dodatni broj dana godišnjeg odmora:

– za svakih pet godina ukupnog radnog staža	2 dana
– za obavljanje poslova za koje je potrebna VSS	3 dana
– za obavljanje poslova za koje je potrebna VŠS	2 dana
– za obavljanje poslova za koje je potrebna SSS ili NSS	1 dan
– roditelj s jednim maloljetnim djetetom	2 dana
– roditelj za svako daljnje maloljetno dijete	1 dan
– roditelj djeteta s teškoćama u razvoju	3 dana

Članak 11.

Zaposlenici koji su zasnovali radni odnos s punim radnim vremenom, imaju pravo na godišnji odmor u ukupnom trajanju od 20 radnih dana.

V. Prijelazne i završne odredbe

Članak 12.

Uz ovaj Pravilnik postoje i drugi posebni pravilnici kojima se uređuje određeno područje radnih odnosa.

zajedništvo i da nastave pružati hrabro svjedočanstvo vjere u tim krajevima.

Živo zahvaljujem vladama koje se trude da ublaže trpljenja te braće ljudi i pozivam katolike da mole za svoju braću u vjeri koja trpe nasilja i netrpeljivost te da budu solidarni s njima. Koristim zato ovu priliku da podijelim sa svima vama neka razmišljanja o vjerskoj slobodi, kao putu koji vodi k miru. Naime, sa žalošću možemo konstatirati da u nekim krajevima svijeta ljudima nije moguće ispovijedati i slobodno izražavati vlastitu vjeru, a da time ne izlože opasnosti vlastiti život i osobnu slobodu. U nekim drugim krajevima postoje prikriveniji i profinjeniji oblici predrasude i protivljenja prema vjernicima i vjerskim simbolima. Kršćani su danas vjerska zajednica koja trpi najveće progone zbog svoje vjere. Mnogi od njih su svakodnevno izloženi uvredama i često žive u strahu zbog svojega traženja istine, zbog svoje vjere u Isusa Krista i svojeg iskrenog apeliranja na poštivanje vjerske slobode. Sve je to neprihvatljivo jer predstavlja uvredu Bogu i ljudskom dostojanstvu; osim toga, to predstavlja prijetnju sigurnosti i miru i sprječava ostvarenje istinskog i cjelovitog čovjekova razvoja(1).

U vjerskoj slobodi, naime, dolazi do izražaja ono što je jedinstveno osobi, jer zahvaljujući njoj može usmjeriti vlastiti osobni i društveni život prema Bogu, u čijem se svjetlu u punini razumiju identitet, smisao i svrha osobe. Nijekati ili samovoljno ograničavati tu slobodu znači gajiti ograničeni pogled na osobu; potamniti javnu ulogu religije znači stvarati nepravedno društvo, jer ne uzima u obzir pravu narav osobe; to znači *onemogućiti postizanje istinskog i trajnog mira čitave ljudske obitelji*.

Pozivam, dakle, muškarce i žene dobre volje da ponovno revno prionu izgrađivanju svijeta gdje će svi moći slobodno ispovijedati vlastitu vjeroispovijest ili vjeru i živjeti vlastitu ljubav prema Bogu sa svim srcem, sa svom dušom i sa svim umom (usp. Mt 22, 37). To je osjećaj koji nadahnjuje i vodi *Poruku za XLIV. Svjetski*

dan mira posvećen temi *Vjerska sloboda – put koji vodi do mira*.

Sveto pravo na život i na duhovni život

2. *Pravo na vjersku slobodu ima svoj korijen u samom dostojanstvu osobe(2)* čija se transcendentna narav ne smije zanemarivati ili zabacivati. Bog je stvorio muškarca i ženu na svoju sliku, sebi slične (usp. Post 1, 27). Zato je svaka osoba nositelj *svetog prava* na cjelovit život također s duhovnoga gledišta. Bez priznavanja vlastitog duhovnog bića, bez otvaranja transcendentnom, čovjek ostaje prignut nad samim sobom, ne uspijeva pronaći odgovore na pitanja vlastitoga srca o smislu života i domoći se trajnih vrijednosti i etičkih načelâ, a ne uspijeva čak ni iskusiti istinsku slobodu i izgrađivati pravedno društvo(3).

Sveto pismo, kao odjek samoga našeg iskustva, otkriva duboku vrijednost ljudskog dostojanstva: »Gledam ti nebesa, djelo prstiju tvojih, mjesec i zvijezde što ih učvrsti - pa što je čovjek da ga se spominješ, sin čovječji te ga pohodiš? Ti ga učini malo manjim od Boga, slavom i sjajem njega okruni. Vlast mu dade nad djelima ruku svojih, njemu pod noge sve podloži« (Ps 8, 4-7).

Suočeni s uzvišenom stvarnošću ljudske naravi, i mi možemo iskusiti isto divljenje što ga izražava psalmist. Ona se očituje kao otvorenost Misteriju, kao čovjekova sposobnost da postavlja duboka pitanja o samom sebi i porijeklu svemira, kao duboki odraz najviše Božje ljubavi, počela i svrhe svih stvari, svake osobe i svih narodâ(4). Vrhunaravno dostojanstvo osobe je bitna vrijednost židovsko-kršćanske mudrosne tradicije, ali, zahvaljujući tome što se svi ljudi služe razumom, može se priznati svima. To dostojanstvo, shvaćeno kao čovjekova sposobnost da se izdigne iznad materijalnog svijeta i traži istinu, treba priznati kao opće dobro, koje je nužno za izgrađivanje društva usmjerenog k čovjekovu ostvarenju i punini. Poštivanje bitnih sastavnica ljudskog dostojanstva, kao

što su pravo na život i pravo na vjersku slobodu, je uvjet moralnog legitimiteta svake društvene i pravne norme.

Vjerska sloboda i uzajamno poštivanje

3. *Vjerska sloboda je u ishodištu moralne slobode.* Otvorenost istini i dobru, otvorenost Bogu, ukorijenjena u ljudskoj naravi, daje puno dostojanstvo svakom čovjeku i jamstvo je punog uzajamnog poštivanja među osobama. Zato slobodu vjerovanja treba shvatiti ne samo kao zaštićenost od prisile, već još prije kao sposobnost da čovjek može činiti vlastite izbore u skladu sa istinom.

Postoji neraskidiva veza između slobode i poštivanja; naime, »u ostvarivanju svojih prava pojedini ljudi i društvene skupine vezani su moralnim zakonom da se obaziru i na prava drugih i na svoje dužnosti prema drugima, i na zajedničko dobro sviju«(5).

Sloboda koja je neprijatelj ili je ravnodušna prema Bogu u konačnici niječe samu sebe i ne jamči puno poštivanje drugoga. Volja koja smatra da je potpuno nesposobna tražiti istinu i dobro nema drugih objektivnih razloga ni motiva da djeluje osim onih koje joj nameću njezini trenutačni i prolazni interesi, ona nema neki »identitet« koji treba čuvati i izgrađivati pomoću doista slobodnih i svjesnih opredjeljenja. Ne može dakle tražiti poštivanje od strane drugih »voljâ«, koje su i same otrgnute od vlastitog najdubljeg bića i koje zato mogu afirmirati druge »razloge« ili čak nijedan »razlog«. Iluzija da će se u moralnom relativizmu naći ključ za mirni suživot je zapravo izvor podjela i nijekanja dostojanstva ljudskih bića. Zato je razumljiva nužnost da se u jedinstvu osobe prepozna dvojak vidik: *vjerski i društveni*. U vezi s tim je nezamislivo da vjernici »moraju zatirati jedan dio samih sebe – svoju vjeru – da bi bili aktivni građani; ne bi se smjelo nikada dogoditi da se radi uživanja vlastitih prava mora nijekati Boga«(6).

Obitelj – škola slobode i mira

4. Ako je vjerska sloboda put koji vodi do mira, *vjerski odgoj* je povlašteni put za osposobljavanje novih naraštaja da prepoznaju u drugome svoga brata i svoju sestru, s kojima se želi zajedno kročiti i surađivati kako bi se svi osjetili živim udovima iste ljudske obitelji, iz koje nitko ne smije biti isključen.

Obitelj utemeljena na ženidbi, kao izraz dubokog jedinstva i komplementarnosti između jednog muškarca i jedne žene, uključuje se u taj kontekst kao prva škola odgoja i društvenog, kulturnog, moralnog i duhovnog rasta i napredovanja djece, koja bi morala uvijek imati u ocu i majci prve svjedoke života usmjerenog k traženju Božje istine i ljubavi. Sami bi roditelji morali biti uvijek slobodni prenositi, bez ikakvih prisila i odgovorno, svojoj djeci vlastitu baštinu vjere, vrijednosti i kulture. Obitelj, ta prva stanica društva, ostaje prvi prostor odgajanja za skladne odnose na svim razinama ljudskog suživota, kako na nacionalnoj tako i na međunarodnoj razini. To je put kojim treba mudro ići da bi se izgrađivalo stabilno i solidarno društvo, da bi se pripravilo mlade da preuzmu vlastite odgovornosti u životu, u jednom slobodnom društvu, u duhu razumijevanja i mira.

Zajednička baština

5. Moglo bi se reći kako, *među temeljnim pravima i slobodama ukorijenjenim u dostojanstvu osobe, vjerska sloboda zauzima posebno mjesto.* Kada je vjerska sloboda priznata, dostojanstvo osobe se poštuje u njegovu korijenu i jačaju se *ethos* i društvene institucije. Naprotiv, kada se vjersku slobodu niječe, kada se pokušava spriječiti ljude da ispovijedaju vlastitu religiju ili vlastitu vjeru i da žive u skladu s njima, tada se vrijeđa ljudskog dostojanstvo i, u isti mah, ugrožava se pravednost i mir, koji se temelje na onom ispravnom društvenom poretku izgrađenom na svjetlu Najviše Istine i Najvišeg Dobra.

Temeljem odredaba članka 130. i 131. Zakona o radu (Nar. nov., br. 137/04. - proć. tekst i 68/05. - Odl. US RH), Porečka i Pulska biskupija donosi

PRAVILNIK O RADNOM VREMENU, PLAĆENOM I NEPLAĆENOM DOPUSTU, TE GODIŠNJEM ODMORU U BISKUPSKOM ORDINARIJATU I DRUGIM USTANOVAMA POREČKE I PULSKE BISKUPIJE

I. Opće odredbe

Članak 1.

Ovim se Pravilnikom uređuju pitanja vezana uz radno vrijeme, odmore, neradne dane, dopust (plaćeni i neplaćeni) i godišnji odmor u Biskupskom ordinarijatu i drugim ustanovama Porečke i Pulske biskupije.

II. Radno vrijeme, odmori i neradni dani

Članak 2.

Puno radno vrijeme je 40 sati tjedno.

Raspored radnoga vremena dogovara se s odgovornom osobom: moderator ili ekonomom za Biskupski ordinarijat, a za druge ustanove Porečke i Pulske biskupije osobe koje su im na čelu.

Članak 3.

Zaposlenici s punim radnim vremenom imaju svakog radnog dana pravo na odmor (stanku) od 30 minuta između 10,00 i 14,00 sati.

Članak 4.

Neradni dani su nedjelje te sljedeće svetkovine i državni blagdani: 1. siječnja, Svetkovina svete Marije Bogorodice - Nova godina; 6. siječnja, Bogojavljenje - Sveta tri kralja; Veliki petak; Velika subota; Uskršni ponedjeljak; Tijelovo; 15. kolovoza, Uznesenje Blažene Djevice Marije - Velika Gospa; 1. studenoga, Svi sveti; 25. prosinca, Božić; 26. prosinca: prvi dan po Božiću - Sveti Stjepan; 1. svibanj, Praznik rada; 22. lipanj, Dan antifašističke borbe; 25. lipanj, Dan državnosti; 5. kolovoza, Dan pobjede i domovinske zahvalnosti; 8. listopada: Dan neovisnosti.

III. Plaćeni i neplaćeni dopust

Članak 5.

Zaposlenici imaju pravo na plaćeni dopust uz naknadu plaće do ukupno sedam radnih dana u tijeku kalendarske godine i u sljedećim slučajevima:

– sklapanje braka	5 dana
– rođenje djeteta	5 dana
– smrt supruga ili supruge, djeteta, roditelja i unuka	5 dana
– smrt ostalih članova obitelji	2 dana
– selidba u istom mjestu stanovanja	2 dana
– selidba u drugo mjesto stanovanja	3 dana

Ako zaposlenik i tada odbije primitak, odluka će se ostaviti na mjestu rada zaposlenika, a na preslici će se zabilježiti datum, vrijeme i mjesto odbijanja primitka odluke, uz potpis dostavljača i eventualnog svjedoka dostave.

Ako zaposlenik primi odluku, ali odbije svojim potpisom potvrditi da ju je primio, dostavljač će staviti zabilješku na preslici o datumu, vremenu i mjestu dostave, te o činjenici da je zaposlenik odbio potpisom potvrditi prijam, te će dostavljač potpisati tu zabilješku.

U slučajevima navedenim u ovome članku, dostavljač će istoga dana odluku istaknuti na oglasnu ploču poslodavca, uz naznaku datuma stavljanja na ploču. Nakon proteka tri dana, smatrat će se da je dostava valjano izvršena.

Članak 14.

Ako se zaposleniku, zbog njegove nenazočnosti, ne može odluku o otkazu dostaviti na njegovu mjestu rada, dostava će se izvršiti na njegovu posljednju kućnu adresu, koju je prijavio poslodavcu, i to preporučenom poštanskom pošiljkom s povratnicom, ili posredovanjem:

- dostavljača poslodavca, *ili*
- javnog bilježnika (prema odredbama članka 83. Zakona o javnom bilježništvu - Nar. nov., br. 78/93. i 29/94.).

Ako je primitak odluke o otkazu svojim potpisom potvrdio zaposlenik, odnosno punoljetni član njegova kućanstva, dostava se smatra urednom.

Članak 15.

Ako uslijedi odbijanje primitka odluke o otkazu, odnosno nemogućnost njezine dostave jer zaposlenik nije pravodobno poslodavca obavijestio o promjeni adrese stanovanja, odluka će se bez odgađanja istaknuti na oglasnoj ploči poslodavca, a dostava će se smatrati urednom nakon proteka roka od tri dana od objave na oglasnoj ploči, s tim da se na samoj odluci mora zabilježiti:

- razlog zbog kojega odluka nije uručena zaposleniku,
- datum kada je dostava pokušana,
- datum kada je odluka istaknuta na oglasnoj ploči poslodavca.

IV. Prijelazne i završne odredbe

Članak 16.

Uz ovaj Pravilnik postoje i drugi posebni pravilnici kojima se uređuje određeno područje radnih odnosa.

Članak 17.

Ovaj se Pravilnik može mijenjati i dopunjavati na način kako je i donesen.

Članak 18.

Ovaj Pravilnik stupa na snagu 1. siječnja 2011. godine.

Poreč, 27. prosinca 2010.

Broj: 1201/2010

Mons. Marijan Kancijanić
generalni vikar

Vjerska sloboda je, u tome smislu, također tekovina političke i pravne kulture. Ona je osnovno dobro: svaka osoba mora imati mogućnost da slobodno ostvaruje pravo da, kao pojedinac ili zajednica, ispovijeda i očituje vlastitu religiju ili vlastitu vjeru, bilo javno bilo privatno, u naučavanju, u praksama, u tiskovinama, u bogoslužju i obdržavanju obredâ. Osoba ne bi smjela nailaziti na prepreke ako bi, eventualno, htjela prijeći na drugu vjeru ili ne ispovijedati nijednu vjeru. U tome kontekstu, međunarodni zakonodavni poredak može poslužiti za primjer i osnovna je referentna točka za sve države, jer ne dopušta nikakvo ograničavanje vjerske slobode, sve dok se poštuju opravdani zahtjevi javnog reda i mira(7).

Međunarodni zakoni priznaju tako da prava vjerske prirode imaju isti *status* kao i pravo na život i osobnu slobodu, čime potvrđuju da ona pripadaju samoj *jezgri* ljudskih prava, onih općih i naravnih prava koje ljudski zakon ne smije nikada nijekati.

Vjerska sloboda nije isključiva baština vjernika, već čitave obitelji naroda koju čine svi narodi na zemlji. To je nezaobilazna sastavnica pravne države; ne može ju se nijekati a da se istodobno ne ugroze sva prava i vjerske slobode, budući da je ona njihova sinteza i vrhunac. Ona je »lakmus papir kojim se provjerava poštivanja svih ostalih ljudskih prava«(8). Dok potpomaže ostvarivanje čisto ljudskih sposobnosti, stvara preduvjete za ostvarivanje *cjelovitog razvoja*, koji obuhvaća čitavu osobu u svim njezinim vidicima(9).

Javna dimenzija religije

6. Vjerska sloboda, kao svaka sloboda, proizlazi iz osobnog područja i ostvaruje se u odnosu s drugima. Sloboda bez odnosa nije puna sloboda. I vjerska se sloboda ne ograničava isključivo na individualnu dimenziju, već je vezana uz zajednicu i društvo, budući da je osoba biće odnosa a religija ima javnu narav.

Relacionalnost je presudna sastavnica vjerske slobode, koja potiče zajednice vjernika da prakticiraju solidarnost za opće dobro. U toj dimenziji zajedništva svaka je osoba jedinstvena i neponovljiva i, istodobno, upotpunjuje se i ostvaruje u punini.

Neporeciv je doprinos koje vjerske zajednice daju društvu. Postoje mnogobrojne karitativne i kulturne ustanove koje svjedoče o konstruktivnoj ulozi vjernikâ u društvenom životu. No još je važniji etički doprinos religije na političkom području. On se ne smije marginalizirati ili braniti, već se mora shvatiti kao valjan prilog promicanju općeg dobra. U vezi s tim treba spomenuti religijsku dimenziju kulture, koja je nastajala tijekom mnogih stoljećâ zahvaljujući društvenim i nadasve etičkim doprinosima religije. Ta dimenzija ne predstavlja ni na koji način diskriminaciju onih koji ne dijele to vjerovanje, već, naprotiv, jača društvenu koheziju, integraciju i solidarnost.

Vjerska sloboda, snaga slobode i kulture: opasnosti njezine instrumentalizacije

7. Instrumentalizacija vjerske slobode sa ciljem da se prikriju skriveni interesi, kao što je rušenje postojećeg poretka, prigrabljivanje dobara ili zadržavanja moći od strane neke skupine može nanijeti veoma goleme štete društvu. Fanatizam, fundamentalizam, djelovanja koja se protive ljudskom dostojanstvu, ne mogu se nikada opravdati, utoliko manje ako se čine u ime religije. Ispovijedanje neke religije ne smije se instrumentalizirati niti silom nametati. Treba, dakle, da države i razna društva nikada ne zaborave da je *vjerska sloboda uvjet za traženje istine, a istina se ne nameće nasiljem već »snagom same istine«*(10). U tome smislu, religija je *pozitivna i pokretačka* snaga za izgrađivanje građanskoga i političkog društva.

Kako zanijekati doprinos velikih religija svijeta razvoju civilizacije? Iskreno traženje

Boga dovelo je do većeg poštivanja čovjekova dostojanstva. Kršćanske zajednice, sa svojom baštinom vrijednosti i načelâ, dale su snažan doprinos buđenju svijesti kod ljudi i narodâ o vlastitom identitetu i dostojanstvu, kao i nastanku demokratskih institucija i afirmiranju čovjekovih prava i s tim povezanih dužnosti.

Kršćani su i danas, u društvu koje je sve više globalizirano, pozvani, ne samo odgovornim radom na društvenom, ekonomskom i političkom području, nego i svjedočenjem vlastite ljubavi i vjere, pružati dragocjeni doprinos zahtjevnom i uzvišenom zalaganju za pravdu, za cjeloviti ljudski razvoj kao i za ispravno uređenje ljudskih stvarnosti. Isključivanje religije iz javnog života oduzima ovom potonjem životni prostor koji ga otvara transcendenciji. Bez toga primarnog iskustva teško je usmjeriti društvo prema općim etičkim načelima i postaje isto tako teško uspostaviti nacionalne i međunarodne poretke u kojima će temeljna prava i slobode biti potpuno priznata i ostvarivana, što su upravo – nažalost još uvijek zanemarivani i osporavani – ciljevi *Opće deklaracija o ljudskim pravima* iz 1948.

Pitanje pravednosti i civilizacije: fundamentalizam i neprijateljstvo protiv vjernikâ narušavaju pozitivni laicitet država

8. Istom odlučnošću kojom se osuđuju svi oblici religijskog fanatizma i fundamentalizma, nužno se oduprijeti također svim oblicima neprijateljstva protiv religije, koji ograničavaju javnu ulogu vjernikâ u građanskom i političkom životu. Ne smije se zaboraviti da su religijski fundamentalizam i laicizam ekstremni nazori i oblici odbacivanja legitimnog pluralizma i načela laiciteta. I jedan i drugi, naime, apsolutiziraju ograničen i djelomičan pogled na osobu, dajući prednost, u prvom slučaju, oblicima religijskog integralizma, odnosno, u drugom, racionalizmu. Društvo koje želi

nametati ili, naprotiv, silom zatirati religiju, čini nepravdu čovjeku i Bogu, ali i samom sebi. Bog doziva sebi čovječanstvo naumom ljubavi koji, dok uključuje čitavu osobu u njezinoj naravnoj i duhovnoj dimenziji, zahtijeva da se na nj odgovori slobodno i odgovorno, čitavim srcem i čitavim bićem, bilo kao pojedinac bilo kao zajednica. I društvo, dakle, kao izraz osobe i svih njezinih konstitutivnih sastavnica, mora živjeti i organizirati se tako da potpomaže njezino otvaranje transcendenciji. Upravo se zato pri oblikovanju zakona i institucija nekog društva nipošto ne smije zanemarivati ili čak uopće ne uzimati u obzir religijski vidik svojih građanâ. Putem demokratskog djelovanja građana svjesnih vlastitog uzvišenog poziva, ti zakoni i institucije moraju biti prikladan odraz istinske naravi osobe i podupirati njezinu vjersku dimenziju. Budući da ova potonja nije tvorevina države, država njome ne smije manipulirati, već ju mora priznavati i poštivati.

Kada pravni poredak na svim razinama, nacionalnom i međunarodnom, dopušta ili tolerira religijski ili protureligijski fanatizam, zakazao je u svojem poslanju, koje se sastoji u tome da štiti i promiče pravdu i pravog svakog pojedinca. Te se stvarnosti ne mogu prepustiti slobodnoj odluci zakonodavca ili većine, jer, kao što je učio već Ciceron, pravda je nešto više od pukog produkta zakona i njegove primjene. Ona uključuje priznavanje dostojanstva svake osobe(11), koja je, bez vjerske slobode, zajamčene i življene u svojoj biti, okrnjena i povrijeđena, izložena opasnosti da padne pod utjecaj idolâ, relativnih dobara pretvorenih u apsolutne. Sve to izlaže društvo opasnosti političkih i ideoloških totalitarizama, koji veličaju javnu vlast i istodobno umanjuju ili ograničavaju slobodu savjesti, misli i vjeroispovijesti kao potencijalne takmace.

Dijalog između građanskih i vjerskih institucijâ

Članak 7.

Otkaz ugovora o radu mora biti u pisanom obliku i obrazložen.

Na trajanje otkaznoga roka primjenjuju se odredbe Zakona o radu, ako ugovorom o radu nije ugovoren dulji otkazni rok.

Članak 8.

Ako zaposlenik krši obveze iz ugovora o radu utvrđene zakonom, samim ugovorom o radu ili ovim Pravilnikom, poslodavac mu je ovlašten, pod uvjetima i na način utvrđen zakonom i ugovorom o radu, otkazati ugovor o radu.

Članak 9.

Zaposlenik krši obveze iz radnoga odnosa ili u svezi s radnim odnosom naročito:

1. zbog neopravdanih izostanaka s posla,
2. zbog učestalog kašnjenja na posao,
3. zbog učestalog ranijeg odlaska s posla,
4. zbog tjelesnog napada na ekonomu, ravnatelja ustanove, druge predstavnike poslodavca ili na drugoga zaposlenika,
5. zbog uporabe vulgarnih ili pogrđnih izraza u prostorijama poslodavca i/ili za vrijeme radnoga vremena,
6. zbog otuđenja dobara poslodavca,
7. zbog obavljanja radnih obveza ispod prosjeka radi skrivljenog ponašanja,
8. unošenja alkohola ili drugih opojnih sredstava u prostorije poslodavca.

Članak 10.

Osobito teškom povredom obveze iz radnog odnosa smatraju se:

1. namjerno neispunjavanje obveza iz ugovora o radu,
2. neosnovano odbijanje ispunjenja radnog zadatka ili naloga poslovođitelja,
3. učestalo kršenje pravila rada i pravila zaštite na radu,
4. neotpočinjanje s radom na dan određen u ugovoru o radu,
5. napuštanje posla prije isteka otkaznoga roka, u slučaju da zaposlenik daje otkaz a poslodavac se s time ne suglasi,
6. otuđenje dokumentacije i/ili materijalnih dobara poslodavca veće vrijednosti,
7. alkoholiziranost i/ili utjecaj opojnih sredstava za vrijeme radnog vremena,
8. nelojalno natjecanje – konkurencija zaposlenika poslodavcu suprotna zakonu,
9. izrazito teško vrijeđanje ekonomu, ravnatelja, odnosno pročelnika ili drugog zaposlenika,
10. zlouporaba bolovanja,
11. povreda poslovne tajne.

Članak 11.

Odluka o otkazu ugovora o radu dostavlja se zaposleniku na način propisan ovim Pravilnikom.

Članak 12.

Dostava iz članka 11. ovoga Pravilnika primarno se provodi na radnome mjestu rada zaposlenika, uz potpis zaposlenika na preslici akta koji se dostavlja kao potvrda da ga je zaposlenik primio.

Članak 13.

Ako zaposlenik odbije primiti odluku o otkazu na mjestu rada, osoba koja dostavlja pokušat će ponovnu dostavu u nazočnosti svjedoka.

**PRAVILNIK
O ZASNIVANJU I PRESTANKU RADNOGA ODNOSA U
BISKUPSKOM ORDINARIJATU I DRUGIM USTANOVAMA
POREČKE I PULSKE BISKUPIJE**

I. Opće odredbe

Članak 1.

Ovim se Pravilnikom uređuje zasnivanje i prestanak radnoga odnosa, kao i prava, obveze, te odgovornosti ugovornih stranaka u svezi sa zasnivanjem i prestankom radnoga odnosa u Biskupskom ordinarijatu i drugim ustanovama Porečke i Pulske biskupije.

II. Zasnivanje radnoga odnosa

Članak 2.

Radni odnos zaposlenika zasniva se ugovorom o radu.

Za zaposlene u Biskupskom ordinarijatu, ugovor o radu u ime Porečke i Pulske biskupije sklapa ekonom Porečke i Pulske biskupije.

Za zaposlenike drugih ustanova Porečke i Pulske biskupije ugovor o radu sklapa ravnatelj sukladno statutu ustanove ili ekonom Porečke i Pulske biskupije.

Prilikom sklapanja Ugovora o radu zaposlenik je dužan obavijestiti ekonomu ili ravnatelja ustanove o bolesti ili drugoj okolnosti koja bi ga mogla onemogućiti ili bitno spriječiti u izvršavanju obveza iz ugovora o radu.

Članak 3.

Zaposlenici moraju biti svjesni da svojim radom sudjeluju u poslanju Crkve, stoga se od njih traži kršćansko svjedočenje u osobnom i javnom životu.

Zaposlenici su dužni čuvati tajnu u granicama i onako kako je određeno u pravu ili kako odredi moderator ili ekonom Biskupskog ordinarijata, osobito kad se radi o osobama.

Izjave za medije koji se odnose na rad u Biskupskom ordinarijatu i njegovim Uredima zaposlenici trebaju prethodno usuglasiti s moderatorom ili kancelarom Biskupskog ordinarijata.

III. Prestanak radnoga odnosa

Članak 4.

Radni odnos zaposlenika završava prestankom ugovora o radu.

Članak 5.

Ugovor o radu može se sklopiti na određeno ili na neodređeno vrijeme i obvezuje ugovorene stranke dok ne istekne vrijeme za koje je sklopljen, dok ga jedna od njih ne otkaže ili dok ne prestane na neki drugi način predviđen čl. 110 Zakona o radu.

Članak 6.

Poslodavac ima pravo otkazati ugovor o radu zaposleniku koji specifičnu crkvenu službu koju obavlja u Biskupskom ordinarijatu ili drugim ustanovama Porečke i Pulske biskupije ne obavlja u skladu s crkvenim naučavanjem i smjernicama Porečke i Pulske biskupije.

9. Baština načelâ i vrijednosti koje izražava istinska religioznost je bogatstvo za narode i njihov *ethos*. Ona se izravno obraća savjesti i religiji muškaraca i žena, doziva u svijest imperativ moralnog obraćenja, potiče na njegovanje kreposti i pristupanje drugima s ljubavlju kao braći i sestrama, kao članovima velike ljudske obitelji(12).

Uz dužno poštivanje pozitivne laičnosti državnih institucija, javna dimenzija religije mora se uvijek priznati. U vezi s tim, *zdravi dijalog između civilnih i vjerskih institucija* je od temeljne važnosti za cjeloviti razvoj osobe i društveni sklad.

Živjeti u ljubavi i istini

10. U globaliziranom svijetu, kojeg karakteriziraju društva koja su sve više višetnička i višereligijska, velike religije mogu predstavljati važan faktor jedinstva i mira za ljudsku obitelj. Na temelju vlastitih vjerskih uvjerenja i traženja s pomoću razuma općeg dobra, njihovi su sljedbenici pozvani odgovorno se zauzimati na području vjerske slobode. Potrebno je iz raznih religijskih kultura preuzeti ono što je pozitivno za građanski suživot a odbaciti sve ono što se protivi dostojanstvu muškarca i žene.

Javni prostor, kojeg međunarodna zajednica ustupa religiji i njihovu predlaganju onoga što čini »dobar život«, pridonosi stvaranju one suglasnosti oko istine i dobra, kao i moralnog konsenzusa, koji su temeljni za pravedni i miroljubivi suživot. *Vođe* velikih religija, zahvaljujući svojoj ulozi, svojem utjecaju i svojem autoritetu u vlastitim zajednicama, pozvani su prednjačiti u uzajamnom poštivanju i dijalogu.

Kršćane, pak, sama vjera u Boga, Oca Gospodina Isusa Krista, potiče da žive kao braća koja se susreću u Crkvi i surađuju u izgrađivanju svijeta gdje se »zlo više neće činiti, neće se pustošiti na svoj svetoj gori mojoj [jer] zemlja će se ispuniti spoznajom Jahvinom kao što se vodom pune mora« (*Iz* 11, 9).

Dijalog kao zajedničko traženje

11. Dijalog između sljedbenika različitih religija predstavlja za Crkvu važno sredstvo za surađivanje sa svim vjerskim zajednicama oko općeg dobra. Sama Crkva ne odbacuje ništa što je u raznim religijama istinito i sveto. »S iskrenim poštovanjem promatra te načine djelovanja i življenja, zapovijedi i nauke koji, premda se umnogome razlikuju od onoga što ona sama drži i predlaže, ipak nerijetko odražavaju zraku one Istine koja prosvjetljuje sve narode«(13).

Put što ga ona pokazuje nije put relativizma ili religijskog sinkretizma. Crkva, naime, »naviješta i dužna je naviještati Krista, 'koji je put i istina i život' (Iv 14, 6), u kojemu ljudi nalaze puninu religioznoga života i u kojemu je Bog sve sa sobom pomirio«(14). To međutim nipošto ne isključuje dijalog i zajedničko traženje istine u raznim područjima života, jer, kao što je sveti Toma Akvinski volio reći, »svaka istina, iz kojih god da usta izlazila, dolazi od Duha Svetoga«(15).

Godine 2011. slavi se 25. obljetnica Svjetskog dana molitve za mir, kojeg je 1986. sazvao u Asizu časni sluga Božji Ivan Pavao II. Tom su prigodom vođe velikih svjetskih religija posvjedočili kako je religija činilac jedinstva i mira, a ne podjele i sukoba. Sjećanje na to iskustvo budi nadu u budućnost u kojoj će se svi vjernici smatrati, i to doista i biti, ljubiteljima pravde i istinskim mirotvorcima.

Moralna istina u politici i diplomaciji

12. Politika i diplomacija bi morale imati pred očima moralnu i duhovnu baštinu koju nude velike svjetske religije da bi priznale i afirmirale istinu, načela i opće vrijednosti koje se ne mogu nijekati a da se pritom zajedno s njima ne zaniječe i dostojanstvo osobe. Ali što, u praksi, znači promicati moralnu istinu u svijetu politike i diplomacije? To znači djelovati na odgovoran način na temelju stvarnog i cjelovitog poznavanja činjenica;

to, nadalje, znači slamati političke ideologije koje guše istinu i ljudsko dostojanstvo i, pod izlikom mira, razvoja i ljudskih prava, žele promicati lažne vrijednosti; to također znači potpomagati stalno nastojanje da pozitivni zakon počiva na temeljima načela prirodnog zakona(16). Sve je to nužno i povezano s poštivanjem vrijednosti dostojanstva osobe, koju su potvrdili narodi svijeta u *Povelji Ujedinjenih naroda* iz 1945. u kojoj su opće vrijednosti i moralna načela predstavljeni kao referentna točka za norme, institucije i oblike društvenog suživota na nacionalnoj i međunarodnoj razini.

Nadilaziti mržnju i predrasude

13. Usprkos poukama iz povijesti i zalaganju država, međunarodnih organizacija na svjetskoj i lokalnoj razini, nevladinih organizacija i svih muškaraca i žena dobre volje koji svakoga dana ulažu napore oko očuvanja temeljnih prava i sloboda, u svijetu se i danas bilježe progone, diskriminacije, čine nasilja i nesnošljivosti koji se temelje na religiji. Na osobit način, u Aziji i Africi, glavne žrtve su pripadnici vjerskih manjina, kojima se brani slobodno ispovijedati vlastitu vjeru odnosno mijenjati vjeroispovijest zastrašivanjem i kršenjem prava, temeljnih sloboda i osnovnih dobara, pri čemu se ide tako daleko da ih se lišava osobne sloboda pa čak i oduzima život. Postoje – kao što sam već rekao – profinjeniji oblici neprijateljstva protiv religije, koje se u zapadnim zemljama katkad izražava nijekanjem povijesti i uklanjanjem vjerskih simbola koji odražavaju identitet i kulturu većine građana. Ti oblici neprijateljstva često raspiruju mržnju i predrasude i u opreci su sa ozbiljnom i uravnoteženim vizijom pluralizma i laiciteta institucijâ, a da ni ne spominjemo da su novi naraštaji zbog toga izloženi opasnosti da izgube doticaj s dragocjenom duhovnom baštinom svojih zemalja.

Religija se brani tako da se brane prava i sloboda vjerske zajednice. *Vode* velikih

svjetskih religija i čelnici država moraju zato s novom zauzetošću raditi na promicanju i obrani vjerske slobode, napose obrani vjerskih manjina, koje ne predstavljaju prijetnju identitetu većine, već su, naprotiv, prilika za dijalog i za uzajamno kulturno obogaćivanje. Njihova obrana idealan je način za jačanje duha dobrohotnosti, otvorenosti i uzajamnosti s kojim se moraju štiti temeljna prava i slobode u svim krajevima i regijama svijeta.

Sloboda vjerovanja u svijetu

14. Obraćam se, na kraju, kršćanskim zajednicama koje trpe progone, diskriminacije, nasilja i nesnošljivosti, osobito u Aziji, Africi, na Bliskom istoku i napose u Svetoj zemlji, mjestu koju je Bog izabrao i blagoslovio. Dok im ponovno izražavam svoju očinsku ljubav i jamčim svoju molitvu, tražim od svih predstavnika vlasti da spremno i žurno porade na okončanju svih nasilja protiv kršćana koji žive u tim krajevima. Neka Kristovi učenici, u sadašnjim nevoljama, ne klonu duhom, jer svjedočenje evanđelja jest, i uvijek će biti, praćeno protivštinama.

Razmišljajmo u svojem srcu o riječima Gospodina Isusa: »Blago ožalošćenima: oni će se utješiti [...]. Blago gladnima i žednima pravednosti: oni će se nasititi [...]. Blago vama kad vas - zbog mene - pogrde i prognaju i sve zlo slažu protiv vas! Radujte se i kličite: velika je plaća vaša na nebesima! Ta progonili su tako proroke prije vas!« (Mt 5, 4-12). Obnovimo zato »obavezu o opraštanju koju preuzimamo na sebe kada u molitvi Očenaša tražimo Božje oprostjenje. Naime, i nama je postavljen uvjet i mjera željenog milosrđa kada molimo: 'I opusti nam duge naše kako i mi otpustismo dužnicima svojim!' (Mt 6, 12)«(17). Nasilje se ne pobjeđuje nasiljem. Neka naš krik boli bude uvijek praćen vjerom, nadom i svjedočenjem Božje ljubavi. Izražavam također želju da se na Zapadu, osobito u Europi, prekinu neprijateljstva i predrasude prema kršćanima zato što su odlučili živjeti

13.I. bio u posjetu Svećeničkom domu «Betanija» u Puli
14. i 15. I. predvodio blagdanska misna slavlja sv. Stošije u Zadru i Biogradu
16.I. bio na kanonskoj vizitaciji u Šterni i u Zrenju
18.I. predvodio misno slavlje u katedrali u Puli uz Molitvenu osminu za jedinstvo
20.I. u Poreču predsjedao sastanku Zbora savjetnika u župi Zrenj nastavio kanonsku vizitaciju
23.I. bio na kanonskoj vizitaciji u Kršetama, Materadi i Petroviji
24.I. u Zagrebu sudjelovao na zajedničkom zasjedanju biskupa HBK i BKBiH
25.I. bio na otvaranju Teološko-pastoralnog tjedna u Zagrebu
25. i 26.I. sudjelovao na izvanrednom zasjedanju HBK u Zagrebu
29. i 30.I. bio na kanonskoj vizitaciji u Krasici, Grožnjanu i Momjanu

IZ KRONIKE BISKUPOVIH NASTUPA

Naš biskup je:

Prosinac 2010.

- 1.XII. u Biskup. ordinarijatu u Poreču imao susret sa županom i gradonačelnicima IŽ
- 2.XII. u Gradu Vodnjanu predsjedao sjednici Povjerenstva za vodnjanske relikvije
- 4.XII. u Rovinju bio na adventskom susretu vjeroučitelja i ondje služio sv. misu u dvorani «Žatika» u Poreču bio na humanitarnom koncertu što su ga organizirali pulska Udruga «Hitan slučaj» i Biskupijski karitas Poreč-Pula
- 5.XII. obavio kanonsku vizitaciju župa Roč, Hum i Lanišće
- 6.XII. predvodio misna slavlja blagdana sv. Nikole, prije podne u Barbanu, navečer na Velom Vrh u Puli
- 7.XII. bio na izvanrednom zasjedanju HBK u Zagrebu posvećenom Papinom dolasku
- 8.XII. predvodio sv. misu na Danu teologije u Rijeci u Svetoj Nedelji Labinskoj posjetio bolesnog svećenika vlč. Sergija Jelenića
- 9.XII. nastavio kanonsku vizitaciju u Roču i Lanišću
- 10.XII. u Ordinarijatu u Poreču predsjedao sastanku Biskupijske ekonomske komisije u Ordinarijatu imao primanje za župana, gradonačelnike i načelnike IŽ u Domu «Motovun» u Brkaču bio na proslava Dana Doma
- 12.XII. bio na kanonskoj vizitaciji u Vrh, Račicama i Draguču
- 13.XII. nastavio kanonsku vizitaciju u Vrh, Račicama i Draguču
- 19.XII. služio nedjeljne sv. mise u Sv. Antunu u Puli, u Galižani i u Domu u Brkaču
- 20.XII. bio na božićnom koncertu HKD «Napredak» u porečkom kazalištu
- 23.XII. u Biskupskom ordinarijatu imao božićni prijam za novinare u Ordinarijatu imao božićni prijam za predstavnike Županije i Grada Poreča u Gradskoj palači u Puli primio povelju o vlasništvu Biskupije nad crkvom Gospe od Mora u Puli
- 25.XII. u porečkoj bazilici u ponoć služio misu ponoćku služio dnevnu sv. misu u porečkoj bazilici
- 26.XII. u Dajli na blagdanskoj misi izručio Bisk. priznanje gđi Karolini Kranjčić uz blagdan Svete obitelji služio također misu u Novigradu u Sv. Martinu n/R krstio 9. i 10. dijete obitelji Pucić u župnoj crkvi u Gornjem Labinu bio na Božićnom koncertu
- 27.XII. u Funtani navečer bio na Skupštini obrtnika Istarske županije
- 30.XII. posjetio komunu Cenacolo kod Novigrada i ondje služio sv. misu u Taru posjetio bolesnog svećenika vlč. I. Stefanutija
- 31.XII. u porečkoj bazilici služio navečer sv. misu zahvalnicu

Siječanj 2011.

- 1.I. u porečkoj bazilici predvodio sv. misu svetkovine Presvete Bogorodice Marije
- 2.I. služio nedjeljnu sv. misu u porečkoj bazilici
- 4.I. bio na sastanku u Tajništvu HBK u Zagrebu
- 6.I. predvodio misno slavlje Bogojavljenja u katedrali u Puli popodne posjetio «Žive jaslice» u Svetom Lovreču kod Poreča
- 7.I. čitav dan bio s bogoslovima u Biskupskom ordinarijatu i u Oprtlju
- 9.I. popodne bio na susretu bračnih parova u Pazinskom kolegiju navečer služio sv. misu u župnoj crkvi u Pazinu

dosljedno vrijednostima i načelima izraženim u Evanđelju. Neka se Europa, radije, zna pomiriti s vlastitim kršćanskim korijenima, koji su od temeljne važnosti za shvaćanje uloge koju je imala, koju ima i koju želi imati u povijesti; na taj će način iskusiti pravednost, slogu i mir, njegujući iskreni dijalog sa svim narodima.

Vjerska sloboda – put koji vodi do mira

15. Svijet treba Boga, treba opće i zajedničke etičke i duhovne vrijednosti, a religija može dati svoj dragocjeni doprinos u njegovu traženju, kako bi se, na nacionalnoj i međunarodnoj razini, izgradio pravedni i miroljubivi društveni poredak.

Mir je Božji dar i istodobno nikada potpuno dovršen zadatak. Društvo pomireno s Bogom je bliže miru, koji nije puka odsutnost rata, niti puki plod vojne ili ekonomske premoći, a još manje prijevernih lukavština ili vještih manipulacija. Mir je, naprotiv, rezultat procesa kulturnog, moralnog i duhovnog čišćenja i izdizanja svake osobe i naroda, u kojem se ljudsko dostojanstvo potpuno poštuje. Pozivam sve one koji žele biti mirotvorci, a napose mlade, da osluškuju glas koji govori u njihovu srcu tako da

pronađu u Bogu čvrsto uporište za postizanje prave slobode, nepresušnu snagu koja može svijetu dati novi smjer i novi duh, tako da ne ponavlja greške iz prošlosti. Kao što uči sluga Božji Pavao VI., čijoj se mudrosti i dalekovidnosti duguje ustanovljenje Svjetskog dana mira: »Potrebno je prije svega dati miru druga oružja, koja ne služe ubijanju i uništenju čovječanstva. Bit će potrebna prije svega moralna oružja, koja daju snagu i premoć međunarodnom pravu; oružja, nadasve, poštivanja sporazumâ«(18). Vjerska sloboda je istinsko oružje mira, s povijesnim i proročkim poslanjem. Ona naime vrednuje i dovodi do punog ostvarenja duboke osobine i skrivene mogućnosti osobe, koje su kadre promijeniti i učiniti svijet boljim. Ona dopušta gajiti nadu u budućnost pravednosti i mira, usprkos teškim nepravdama i materijalnim i moralnim bijedama. Neka svi ljudi i društva na svim razinama i u svim krajevima svijeta što prije uzmognu iskusiti vjersku slobodu – put koji vodi do mira.

Iz Vatikana, 8. prosinca 2010.

Papa Benedikt XVI.

Bilješke

- (1) Usp. Benedikt XVI., Enc. *Caritas in veritate (Ljubav u istini)*, 29.55-57.
- (2) Usp. Drugi vatikanski koncil, Deklaracija o slobodi vjerovanja *Dignitatis humanae*, 2.
- (3) Usp. Benedikt XVI., Enc. *Caritas in veritate (Ljubav u istini)*, 78.
- (4) Usp. Drugi vatikanski koncil, Deklaracija o odnosima Crkve prema nekršćanskim religijama *Nostra aetate*, 1.
- (5) *Isti*, Deklaracija o slobodi vjerovanja *Dignitatis humanae*, 7.
- (6) Benedikt XVI., Govor na Općoj skupštini Organizacije Ujedinjenih Naroda (18. travnja 2008.): *AAS* 100 (2008.), 337.
- (7) Usp. Drugi vatikanski koncil, Deklaracija o slobodi vjerovanja *Dignitatis humanae*, 2.
- (8) Ivan Pavao II., *Obraćanje sudionicima Parlamentarne skupštine Organizacije za europsku sigurnost i suradnju (OESS)* (10. listopada 2003.), 1: *AAS* 96 (2004.), 111.
- (9) Usp. Benedikt XVI., Enc. *Caritas in veritate*, 11.
- (10) Usp. Drugi vatikanski koncil, Deklaracija o slobodi vjerovanja *Dignitatis humanae*, 1.
- (11) Usp. Ciceron, *De inventione*, II, 160.
- (12) Usp. Benedikt XVI., Govor predstavnicima ostalih religija Ujedinjenog Kraljevstva (17. rujna 2010.): *L'Osservatore Romano* od 18. rujna 2010., str. 12.
- (13) Drugi vatikanski koncil, Deklaracija o odnosu Crkve prema nekršćanskim religijama *Nostra aetate*, 2.
- (14) *Isto*.
- (15) *Super evangelium Joannis*, I, 3.

(16) Usp. Benedikt XVI., *Govor predstavnicima građanskih vlasti i diplomatskog zbora u Cipru* (5. lipnja 2010.); *L'Osservatore Romano* od 6. lipnja 2010., str. 8; Međunarodna teološka komisija, *U traženju opće etike: jedan pogled na prirodni zakon*, Vatikan 2009.

(17) Pavao VI., *Poruka za Svjetski dan mira 1976.: AAS 67 (1975.), 671.*

(18) *Isto*, str. 668.

Poruka pape Benedikta XVI. za Svjetski dan bolesnika 2011.

Bog – čovjekov supatnik

Draga braćo i sestre, na liturgijski spomen Gospe Lurdske, koji se slavi 11. veljače, Crkva predlaže slaviti Svjetski dan bolesnika. Ta proslava, prema želji časnog sluga Božjega Ivana Pavla II., je zgodna prilika da se razmišlja o tajni trpljenja i, prije svega, da se naše zajednice i građansko društvo učini osjetljivijima prema bolesnoj braći i sestrama. Ako je svaki čovjek naš brat, utoliko više oni koji su slabi, koji trpe i koji trebaju skrb moraju biti u središtu naše pažnje, kako se nitko ne bi osjetio *zaboravljenim* i marginaliziran; naime “mjera čovječnosti se određuje na osnovu toga kako se društvo i pojedinac odnose prema trpljenju i onima koji trpe. Društvo koje ne uspijeva prihvatiti one koji trpe i ne pridonosi stvaranju ozračja u kojem će njegovi članovi dijeliti tuđu bol i duboko suosjećati s onima koji trpe okrutno je i neljudsko društvo” (Enc. *Spe salvi*, 38). Neka inicijative koje će se organizirati u pojedinim biskupijama u prigodi toga Dana budu poticaj da skrb za one koji trpe bude djelotvornija, također u perspektivi svečane proslave, koja će se 2013. održati u marijanskom svetištu u Altöttingu u Njemačkoj.

1. Još uvijek pamtim trenutak u kojem sam, tijekom pastoralnog pohoda Torinu, imao priliku zadržati se u razmišljanju i molitvi pred Torinskim platnom, pred onim trpečim licem, koje nas poziva razmišljati o Onome koji je ponio na sebi trpljenje ljudi svih vremena i svih mjesta, također naša trpljenja, naše teškoće, naše grijeh. Koliko je samo vjernikâ, tijekom povijesti, prošlo pokraj toga pogrebnog platna, u kojem je bilo umotano

tijelo rassetog čovjeka, koje u svemu odgovara onome što nam Evanđelja govore o Isusovoj mucu i smrti! Njegovo promatranje poziva razmišljati o onome što piše sveti Petar: “njegovom se modricom izliječiste” (usp. *1 Pt 2, 24*). Božji je Sin trpio, umro, ali je uskrsnuo i upravo zato te rane postaju znak našeg otkupljenja, oprostjenja i pomirenja s Ocem; one, međutim, postaju također kamen kušnje za vjeru učenika i za našu vjeru: svaki put kada Gospodin govori o svojoj mucu i smrti, oni ne razumiju, odbacuju, protive se. Za njih, kao i za nas, trpljenje ostaje uvijek bremenito tajnom, teško ga je prihvatiti i ponositi. Dvojica učenika na putu za Emaus bili su ožalošćeni zbog događaja koji su se zbili tih dana u Jeruzalemu i tek kada im se Uskrsli pridružio na putu oči im se otvoriše te počеше na te događaje gledati drugim očima (usp. *Lk 24, 13-31*). Apostol Toma također pokazuje da mu je teško vjerovati u put otkupiteljske muke: “Ako ne vidim na njegovim rukama biljeg čavala i ne stavim svoj prst u mjesto čavala, ako ne stavim svoju ruku u njegov bok, neću vjerovati” (*Iv 20, 25*). Ali pred Kristom koji pokazuje svoje rane, njegov se odgovor pretvara u dirljivu ispovijest vjere: “Gospodin moj i Bog moj!” (*Iv 20, 28*). Ono što je ranije bila nepremostiva prepreka, jer je znak prividnog Isusova neuspjeha, postaje, u susretu s Uskrslim, dokaz pobjedničke ljubavi: “Samo Bog koji nas ljubi do te mjere da na sebe preuzima naše rane i našu bol, osobito onih nevinih, dostojan je vjere” (*Poruka Urbi et orbi*, Uskrs 2007.).

2. Dragi bolesnici i patnici, upravo po Kristovim ranama možemo vidjeti,

U skladu s kanonskim odredbama podjeljujem za 2011. godinu oprost od nemrsa članovima obitelji i njihovim uzvanicima u slučajevima kad se petkom slavi vjenčanje ili neka druga obiteljska svečanost ili se žaluje zbog smrti (kan. 87).

Ivan, biskup v.r.

Otpuštanje kazne zbog pobačaja

Broj: 44/2011

Poreč, 21. siječnja 2011.

U kaznu izopćenja zbog pobačaja, prema općim kanonskim odredbama, upadaju oni katolici koji su svjesno i slobodno, fizički ili moralno, sudjelovali u zločinu učinkovitog pobačaja (kan. 1398).

Da bi vjernici u Porečkoj i Pulskoj biskupiji mogli lakše dobiti otpuštenje kazne zbog pobačaja te zatim odrješenje od grijeha, u našoj Biskupiji dane su ovlasti za to (Sl. vj. 4/1998, str. 113):

a) *trajno ovim svećenicima:*

1. svim kanonicima porečkog i pulskog kaptola
2. svim dekanima, *durante munere*,
3. svim ispovjednicima koji pripadaju nekom prosjačkom redu;

b) *svim ispovjednicima* koji imaju ovlast ispovijedanja u našoj Biskupiji, kad god slave sakrament pomirenja:

1. u korizmi i vazmenom vremenu,
2. u došašću i božićnom vremenu
3. kod okupljanja prigodom župnih misija, duhovnih vježbi ili obnova, trodnevica ili duhovnih seminara.

Za odrješenje od cenzure dovoljna je opća formula odrješenja s tim da ispovjednik ima nakanu odriješiti i od kazne za pobačaj. Može se upotrijebiti također formula iz Reda pokore str. 193.

Skrećem pozornost ispovjednicima na mogućnost otpuštanja kazne izopćenja zbog pobačaja *u hitnom slučaju* tj. kad je pokorniku teško ostati u stanju teškoga grijeha dok o tome ne odluči mjerodavni poglavar (kan. 1357).

Ispovjednici neka predoče pokornicima svu težinu zločina pobačaja i neka im prema njihovim prilikama odrede odgovarajuću ozbiljnu i spasenjsku pokoru.

Ivan, biskup v.r.

4. **Peti susret za župne animatore**, Pazinski kolegij - 16. travnja 2011.
Vrednovanje (individualni razgovori sa župnim animatorima)
Sveta misa koju predvodi mons. I. Milovan, biskup

Mons. Vilim Grbac

Blagdan sv. Josipa – Dan očeva

Broj: 41/2011

Poreč, 21. siječnja 2011.

Ove godine blagdan sv. Josipa pada u subotu prije II. korizmene nedjelje, pa će zbog te okolnosti biti lakše i zgodnije organizirati misna i druga slavlja. Budući da smo u Godini obitelji, a blagdan sv. Josipa se slavi ujedno kao Dan očeva, vjerujem da ćemo svi dobro iskoristiti ovu prigodu da vjerničkim jezikom progovorimo o očinstvu, obitelji i odgoju (opet: na misi, na vjeronauku, na radiju, u tisku...).

Uz malo inicijative, u suradnji s vjeroučiteljima, može se organizirati prigodan program djece/mladih i druženje obitelji.

+ *Ivan, biskup v.r.*

Korizmena hodočašća u katedrala

Broj: 42/2011

Poreč, 21. siječnja 2011.

I ove godine pozivam sve naše svećenike da vjernicima pruže mogućnost hodočasničkog pohoda katedralama u Poreču i Puli, crkvi-majci pojedine biskupije, i time omogućite doživljaj zajedništva naše biskupijske obitelji, kako u pokorničkom tako i u euharistijskom slavlju.

Hodočašće u katedralu u **Poreč** bit će na 3. korizm. nedj., 27.III. (poč. u 16 s.)

Hodočašće u katedralu u **Pulu** bit će na 4. korizm. nedjelju, 3.IV. (poč. u 16 s.).

Za organizaciju u Poreču zadužujem P. Pahovića, M. Matiku i L. Pranjića.

Za organizaciju u Puli zadužujem V. Grbca, B. Bošnjakovića i J. Listeša.

+ *Ivan, biskup v.r.*

Post i nemrs u 2011. godini

Broj: 43/2011

Poreč, 21. siječnja 2011.

Katoličkim vjernicima preporučujemo post i molitvu, osobito petkom, kao dragocjeno sredstvo na putu zajedništva s Bogom i služenja braći ljudima.

POST I NEMRS obvezuju vjernike na Pepelnicu i Veliki petak. Uzdržavanje od mesne ili druge hrane obvezuje na sve petke u godini, osim ako se petkom slavi neka svetkovina (kan. 1251).

NEMRS koji obvezuje svakog petka može se, osim u korizmi, zamijeniti – u cijelosti ili djelomično, drugim oblicima pokore, osobito karitativnim djelima, odricanjem od pića, pušenja, zabave, kao i vježbama pobožnosti (kan. 1253; Službene vijesti HBK, 1/1994., str. 10).

Zakon NEMRSA obvezuje one koji su navršili 14. godinu života, a zakon POSTA obvezuje sve punoljetne osobe do započete 60. godine života (kan. 1252).

očima nade, sva zla koja muče čovjeka. Isus svojim uskrsnućem nije uklonio trpljenje i zlo iz svijeta, ali ih je suzbio u korijenu. Nadutoj sili zla suprotstavio je svemoć svoje ljubavi. Pokazao nam je, dakle, da je put mira i radosti Ljubav: “kao što sam ja ljubio vas tako i vi ljubite jedni druge” (Iv 13, 34). Krist, pobjednik smrti, živ je među nama. I dok sa svetim Tomom i mi govorimo: “Gospodin moj i Bog moj!”, slijedimo našeg Učitelja u raspoloživosti utrošiti život za našu braću (usp. I Iv 3, 16), postajući glasnici radosti koja se ne plaši boli – uskrsne radosti.

Sveti Bernard kaže: “Bog ne može patiti, ali može suosjećati”. Bog, utjelovljena istina i ljubav, htio je trpjeti za nas i s nama; postao je čovjekom da može patiti zajedno sa čovjekom, na stvaran način, u tijelu i krvi. U svako je trpljenje, dakle, ušao Onaj koji dijeli i podnosi trpljenje; u svakom se trpljenju širi *con-solatio*, utjeha ljubavi Boga koji dijeli čovjekove patnje kako bi ponovno svanula zvijezda nade (usp. enc. *Spe salvi*, 39).

Vama, draga braćo i sestre, ponavljam ovu poruku, da budete njezini svjedoci svojim trpljenjem, svojim životom i svojom vjerom.

3. Upirući svoj pogled prema susretu u Madridu, u kolovozu 2011., prigodom Svjetskog dana mladih, želim uputiti također posebnu misao mladima, osobito onima koji žive iskustvo bolesti. Često patnja, Isusov križ ulijevaju strah, jer kao da su negacija života. Zapravo je riječ o nečem potpuno suprotnom! Križ je Božji “da” čovjeku, najviši i najsnažniji izraz njegove ljubavi i izvor iz kojeg izbija život vječni. Iz Isusova probodenog srca je potekao taj božanski život. Samo On je kadar osloboditi svijet od zla i učiniti da poraste njegovo Kraljevstvo pravednosti, mira i ljubavi kojem svi težimo (usp. *Poruka za Svjetski dan mladih 2011.*). Dragi mladi, naučite “vidjeti” i “susresti” Isusa u euharistiji, gdje je prisutan na stvaran način za nas, do te mjere da je postao hranom kojom se hranimo na našem

životnom putu, ali ga znajte prepoznati i služiti mu također u siromašnima, bolesnima, u braći koja trpe i koja su u nevolji, koja trebaju vašu pomoć (usp. isto, 4). Svima vama, bolesni i zdravi, ponavljam poziv da gradite mostove ljubavi i solidarnosti, kako se nitko ne bi osjećao osamljenim i napuštenim, već bliskim Bogu i dijelom velike obitelji njegove djece (usp. *Opća audijencija*, 15. studenog 2006.).

4. Promatrajući Isusove rane naš se pogled upravlja k njegovu Presvetom Srcu, u kojem se Božja ljubav očituje u najvišem stupnju. Presveto Srce je raspeto Srce, s bokom kojeg je probo mač iz kojeg teku krv i voda (usp. *Iv 19, 34*), “simbol sakramenata Crkve, da se svi ljudi, privučeni Spasiteljevu Srcu, s radošću napajaju na nepresušnom izvoru spasenja” (usp. *Rimski misal, Predslovlje svetkovine Presvetog Srca Isusova*). Osobito vi, dragi bolesnici, osjetiti blizinu toga Srca punog ljubavi i crpite s vjerom i radošću iz toga izvora, moleći: “Vodo iz prsiju Kristovih, operi me. Muko Kristova, okrijepi me. O dobri Isuse, usliši me. U svoje rane sakrij me” (*Molitva svetog Ignacija Loyole*).

5. Na kraju ove moje poruke za idući Svjetski dan bolesnika, želim izraziti svoju ljubav svima i svakome, osjećajući se dionikom patnji i nada koje živite svakodnevno u jedinstvu s Kristom raspetim i uskrsnim, da vam on dadne mir i ozdravljenje srca. Neka zajedno s njim uz vas bdije Djevica Marija, kojoj se s pouzdanjem obraćamo zazivima *Zdravlje bolesnih* i *Utjeha žalosnih*. Podno križa za nju se ostvarilo Šimunovo proroštvo: njezino je majčinsko srce probodeno (usp. *Lk 2, 35*). Iz ponora svoje boli, kojom je sudjelovala u boli svoga Sina, Marija je osposobljena prihvatiti novo poslanje: postati Kristovom majkom u njegovim udovima. U času križa, Isus joj prikazuje svakog od svojih učenika govoreći joj: “Evo ti sina” (usp. *Iv 19, 26-27*). Majčinsko suosjećanje prema Sinu postaje majčinsko suosjećanje prema svakom od nas u našim

svakodnevnim trpljenjima (usp. *Homilija u Lurdu*, 15. rujna 2008.).

Draga braćo i sestre, na ovaj Svjetski dan bolesnika, pozivam također vlasti da ulažu sve veće energije u zdravstvene strukture koje će biti pomoć i potpora onima koji trpe, osobito najsiromašnijima i najpotrebitijima, i, okrećući se u mislima svim biskupijama, upućujem srdačan pozdrav biskupima, svećenicima, posvećenim osobama, sjemeništarcima i bogoslovima, zdravstvenim djelatnicima, dragovoljcima i svima onima koji se s

ljubavju posvećuju brizi i ublažavanju rana svakog bolesnog brata i sestre, u bolnicama ili lječilištima, u obiteljima: znajte na licima bolesnih uvijek vidjeti lice nad licima – Kristovo lice.

Svima jamčim svoj spomen u molitvi, dok svima podjeljujem posebni apostolski blagoslov.

Iz Vatikana, 21. studenog 2010.,
blagdan Krista Kralja svega stvorenja.

Papa Benedikt XVI.

Pismo pape Benedikta XVI. sjemeništarcima i bogoslovima

Svećenik mora biti "Božji čovjek"

Dragi sjemeništarci i bogoslovi!
Kada sam, u prosincu 1944., bio pozvan u vojnu službu, pitao je zapovjednik satnije, svakoga od nas, kakvo zvanje želi u budućnosti. Odgovorio sam da želim biti katolički svećenik. Zatim mi poručnik reče: "Onda trebate potražiti nešto drugo. U novoj Njemačkoj svećenici više neće biti potrebni". Znao sam da je ta "nova Njemačka" već bila na izdisaju i da će, nakon strašnih razaranja koje je donijelo to bezumlje diljem zemlje, svećenici sigurno biti ponovno potrebni. Danas je situacija potpuno drukčija. No i danas mnogi, iz ovog ili onog razloga, misle da katoličko svećenstvo nije "zvanje" budućnosti, već nešto što pripada prošlosti. Vi ste, dragi prijatelji, odlučili ući u sjemenište i bogosloviju i tako, usprkos takvim prigovorima i mišljenjima, krenuti na put koji vodi prema službi svećenika u Katoličkoj crkvi. I to ste dobro učinili, jer će ljudi uvijek, pa i u ovom našem vremenu u kojem je tehnologija zavladała svijetom i dobu globalizacije, trebati Boga koji se pokazao u Isusu Kristu i koji nas okuplja u sveopćoj Crkvi, da bismo s njim i po njemu naučili živjeti u istini i sačuvali i svojim životom pokazali mjerila prave ljudskosti. Kada se čovjek otuđi od Boga, život mu postaje prazan. Ništa ga ne može ispuniti i

sve mu je nedostavno. On zatim traži utočište u opijanju ili nasilju koje danas sve više prijeti mladima. Bog je živ. On je stvorio svakoga od nas i zato nas sve poznaje. On je toliko velik da ima vremena za naše malenkosti: "A vama su i vlasi na glavi sve izbrojene". Bog je živ i treba ljude koji su tu za njega i koji će dovesti druge k njemu. Da, ima smisla postati svećenik. Svijet treba svećenike, pastire, danas, sutra i sve dok je svijeta.

Sjemenište i bogoslovija predstavljaju zajednice na putu prema svećeništvu. Time sam već nešto važno rekao. Svećenik se ne postaje sam od sebe. Potrebna je "zajednica učenika", zajedništvo onih žele služiti zajedničkoj Crkvi. U ovom vam pismu želim – osvrćući se također na vrijeme koje sam ja proveo u bogosloviji - ukazati na nekoliko elemenata koji su važni u ovim godinama toga puta.

1. Tko želi biti svećenik, mora prije svega biti "Božji čovjek", kako svećenika opisuje sveti Pavao (1 Tim 6, 11). Bog nije, za nas, udaljena hipoteza, nije nepoznati koji se povukao nakon Velikog praska. Bog se objavio u Isusu Kristu. U licu Isusa Krista vidimo Božje lice. U njegovim riječima čujemo samoga Boga koji razgovara s nama. Zato na putu

NAŠA BISKUPIJA

Dan posvećenog života (2.II.), Dan života (6.II.), Dan bolesnika (11.II.)

Broj: 39/2011

Poreč, 21. siječnja 2011.

Pozivam subraću svećenike da se u župama obilježe sljedeći značajni datumi:

U srijedu, 2. veljače, Svijećnica – Dan posvećenog života. Ovaj se blagdan u novije vrijeme u Crkvi slavi kao Dan posvećenog života, kada se razmišlja o posvećenom životu te se moli za duhovna zvanja.

Neka se, stoga, i o. god. na Svijećnicu u homiliji, katehezi, radioemisiji... *progovori o redovništvu te neka se moli na nakanu za nova zvanja.* Gdje je moguće neka pred vjernicima nastupe sami redovnici ili njihovi kandidati i neka dadu svoje svjedočanstvo.

U nedjelju, 6. veljače, Dan života. Neka se u ovoj Godini obitelji po našim župama što bolje obilježi ovaj važan datum te se progovori o *svetosti i dostojanstvu života.* Poslužimo se prigodnom homilijom koju će svi svećenici dobiti, i porukom biskupa mons. V. Župana koju donosimo u ovom broju Sl. vj.

U petak 11. veljače, Gospa Lurdska – Svjetski dan bolesnika. Ovaj je dan tijekom posljednjih godina postao pravi događaj u godišnjem katoličkom kalendaru, kada sve naše katoličke zajednice, u središte svoga promišljanja i djelovanja naglašeniije stave – bolest i bolesnike. *Ovo je jedan od posebno pogodnih dana za aktiviranje naših Župnih karitasa, Udruge sv. Vinka, skupina djece i mladih...* u posjećivanju bolesnika i iskazivanju brige o njima. – Poslužimo se i ove godine prigodnom Porukom Svetog Oca. – Po običaju, biskup ordinarij će tog 11. veljače, u organizaciji HKLD, posjetiti jedan odjel pulske bolnice te navečer u 18 s. služiti misu u crkvi sv. Franje u Puli.

+ *Ivan, biskup v.r.*

Tečaj za župne animatore – suradnike

Broj: 40/2011

Poreč, 21. siječnja 2011.

Program tijekom korizmenih subota:

Korizmeni susret vjeroučitelja (početak Tečaja za župne animatore)

Predavanje o odgovornom roditeljstvu (mons. V.Pozaić), Paz. kolegij 12. ožujka 2011.

- 1. Drugi susret za župne animatore,** Pazinski kolegij - 26. ožujka 2011.
Tema: Spolni odgoj (Ladislav Ilčić)
- 2. Treći susret za župne animatore,** Pazinski kolegij - 2. travnja 2011.
Tema: Dostojanstvo braka i obitelji u suvremenom društvu (dr. J. Grbac)
- 3. Četvrti susret za župne animatore,** Pazinski kolegij - 9. travnja 2011.
Tema: Sakrament ženidbe (dr. Antun Tamartut)

Zato se i posebno radujemo Danu obitelji koji ćemo, u Hrvatskoj po prvi put, proslaviti 5. lipnja 2011. Nije slučajno što je Sveti Otac Benedikt XVI. zaželio nazočiti ovom događaju i proslaviti ga zajedno s nama. Potičem vjerničke obitelji da se u što većem broju odazovu na ovaj susret. Neka nam on bude poticaj da posvjedočimo i jedni druge ohrabrimo u nastojanjima oko što kvalitetnijeg, i vjerom

51. teološko – pastoralni tjedan u Zagrebu

Rad Tjedna započinje u utorak 25. siječnja u 9 sati. Nakon pozdravnih riječi, prvo predavanje "Svećenik nove evangelizacije" održat će nadbiskup Salvatore Rino Fisichella koji se nalazi na čelu Papinskog vijeća za promicanje nove evangelizacije. Nakon predavanja slijedi rasprava, te u 12 sati euharistijsko slavlje.

Popodnevni dio prvog dana TPT-a započinje u 15.30 sati predavanjem "Čovjekovo egzistencijalno uporište danas" koje će održati dr. Stjepan Radić. Nakon rasprave predavanje "Učiti vjerovati. Vjera kao ishodište i cilj nove evangelizacije" održat će dr. Željko Tanjić.

U srijedu 26. siječnja u 9 sati predavanje "Iskustvo nove evangelizacije u Hrvatskoj" održat će dr. Tomislav Ivančić. Slijedi predavanje "Prvi evangelizacijski val" dr.

i ljubavlju ispunjenog bračnog i obiteljskog života.

U Krku, na blagdan Svete obitelji, 26. prosinca 2010.

*mons. Valter Župan,
krčki biskup
predsjednik Vijeća HBK za obitelj*

fra Domagoja Runje, te u 11.45 sati euharistijsko slavlje. U popodnevnom dijelu programa s početkom u 15.30 sati predavanje "Kršćanska vjera i helenistička kultura: između susreta i sraza, izazova i blagoslova" održat će dr. Ivan Bodrožić, a potom će dr. Nela s. Veronika Gašpar održati predavanje "(Ne)razumljivost teološkog govora".

Posljednjeg dana TPT-a, u četvrtak 27. siječnja, u 9 sati dr. Ružica Razum održat će predavanje "Prema novom govoru vjere u katehezi", a potom dr. Jerko Valković predavanje "Evangelizacija u eri medija: ideali zajedništva i problemi komuniciranja".

Teološko-pastoralni tjedan završit će plenarnom raspravom na kojoj će sudjelovati svi predavači.

do svećeništva i u čitavom svećeničkom životu najveću važnost ima osobni odnos s Bogom u Isusu Kristu. Svećenik nije upravitelj nekog udruženja, koji nastoji zadržati postojeće članove ili povećati njihov broj. On je Božji glasnik među ljudima. On želi ljude privoditi Bogu i na taj način pomoći da se među njima produbljuje pravo zajedništvo. Zato je vrlo važno, dragi prijatelji, da naučite živjeti u neprestanom doticaju s Bogom. Ako Gospodin kaže: "U svako doba molite", onda on, naravno, ne traži od nas da prestano izgovaramo molitvene obrasce, nego da budemo uvijek u duhu s Bogom. Produbljavati taj dodir s Bogom - to je smisao naše molitve. Zato je vrlo važno dan započeti i završiti molitvom, slušati njegov glas u čitanju Svetog pisma, iznositi mu svoje želje i nadanja, radosti i patnje, kao i svoje mane i zahvaljivati mu za sve lijepo i dobro i tako ga stalno imati pred očima kao uporišnu točku našega života. Tako postajemo osjetljivi na svoje pogreške i učimo raditi na sebi da bismo postajali sve bolji; ali postajemo također osjetljivi za sve lijepo i dobro što primamo iz dana u dan kao po sebi razumljivo, te tako raste naša zahvalnost. Sa zahvalnošću pak raste radost što nam je Bog blizu i što mu smijemo služiti.

2. Bog nije samo riječ koja nam je upućena. On nam se u sakramentu daje osobno po opipljivim stvarnostima. Središte našeg odnosa s Bogom i suobličavanja našega života je euharistija. Nju slaviti svim srcem uranjajući u to otajstvo i tako osobno susresti Krista nešto je što mora predstavljati središte svakog našeg dana. Sveti Ciprijan je u svojem tumačenju evanđeoske molitve: "kruh naš svagdanji daj nam danas", među ostalim, rekao da "naš" kruh, kruh kojega mi kao kršćani smijemo primati u crkvi, jest sâm euharistijski Gospodin. U molitvi Očenaša molimo dakle da nam on svakog dana daje "naš" kruh, da bude uvijek hrana našega života, da uskrsli Krist, koji nam se u euharistiji daruje, sasvim oblikuje i prožme

naš život sjajem svoje božanske ljubavi. Da bismo ispravno shvatili euharistijsko slavlje moramo naučiti, razumjeti i voljeti liturgiju Crkve u njezinu konkretnom obliku. U liturgiji molimo s vjernicima svih vremena – vjernici prošlosti, sadašnjosti i budućnosti se okupljaju u jedan veliki zbor molitve. Na temelju moga osobnog iskustva mogu reći kako je upravo divno postupno učiti i razumjeti kako je to sve nastalo i razvijalo se, koliko se golemo iskustvo vjere krije u strukturi misne liturgije, koliki su je naraštaji oblikovali svojim molitvama.

3. I sakrament pokore je važan. Uči me da sebe promatram Božjim očima i prisiljava me da budem iskren prema samome sebi. Vodi me k poniznosti. Župnik Arški je jednom rekao: "Ne vidite mnogo smisla u tome da danas primite odrješenje, a znate da ćete opet sutra učiniti iste grijeh. Ali", kaže on, "sâm Bog taj čas zaboravlja vaše sutrašnje grijeh, da bi vam danas dao svoju milost". Premda se moramo uvijek boriti s istim grijesima, važno je boriti se protiv nagrdivanja duše i ravnodušnog mirenja sa činjenicom da smo jednostavno takvi. Važno je ne posustati, ne podleći skrupuloznosti, u zahvalnoj svijesti da mi Bog uvijek iznova oprašta. Ali isto tako ne smijemo postati ravnodušni i više se ne boriti za svetost i da postajemo bolji. I time što se meni oprašta, učim opraštati drugima. Time što prepoznajem svoju duhovnu bijedu, bit ću tolerantniji i imati više razumijevanja za slabosti moga bližnjega.

4. Čuvajte također u sebi osjetljivost za pučku pobožnost, koja je u svim kulturama različita, a opet veoma slična, jer je ljudsko srce, u konačnici, uvijek isto. Sigurno da pučka pobožnost teži iracionalnosti, a možda ponekad i vanjštini. No potpuno je pogrešno potpuno je odbacivati. Preko nje je vjera ušla u srce ljudi, postala je dio njihovih osjećaja, njihovih običaja, njihova zajedničkog nazora na svijet i načina života. Zato je pučka pobožnost veliko blago Crkve. Po

njoj je vjera postala "opipljiva". Sigurno da pučku pobožnost treba uvijek pročišćavati, da mora biti usmjerena prema središtu, ali ona zaslužuje našu ljubav i čini nas same u potpuno stvarnom smislu "Božjim narodom".

5. Vrijeme u sjemeništu i bogosloviji je također i danas vrijeme studiranja. Kršćanska vjera ima jednu racionalnu i jednu intelektualnu dimenziju. Bez njih vjera ne bi bila to što jest. Pavao govori o jednoj "vrsti nauk" u koji smo uronjeni po krštenju (Rim 6, 17). Svima su vam poznate riječi svetog Petra koje su srednjovjekovnim teolozima služile kao polazište za razumski obrazloženu i znanstveno razrađenu teologiju: "budite uvijek spremni na odgovor svakomu koji od vas zatraži obrazloženje nade koja je u vama" (1 Pt 3, 15). Jedna je od vaših glavnih zadaća da u godinama sjemeništa i bogoslovije steknete sposobnost pružati takve odgovore. Ja vas mogu samo usrdno potaknuti: marljivo studirajte! Iskoristite godine studija! Nećete zbog toga požaliti. Sigurno da često put materije koje studirate izgledaju tako daleko od prakse kršćanskoga života i pastoralne službe. No potpuno je pogrešno uvijek odmah na početku postavljati pragmatično pitanje: Hoće li mi ovo ikada koristiti? Hoće li mi to biti od koristi u mojem pastoralnom radu? Nije riječ o tome da naučite samo ono što je očigledno korisno, već o tome da upoznate srž vjere u cjelini, tako da ona postane odgovor na pitanja ljudi koji se, izvana gledano, mijenjaju iz generacije u generaciju, no zapravo ostaju isti. Zato je vrlo važno izdići se iznad promjenjivih pitanja sadašnjeg trenutka i shvatiti stvarna pitanja te razumjeti tako odgovore do kojih dolazite u izučavanju tih materija kao prave odgovore. Važno je temeljito poznavati Sveto pismo kao cjelinu, u njegovu jedinstvu Staroga i Novoga zavjeta: nastajanje tekstova, njihovu literarnu osobnost, njihovo postupno objedinjavanje sve do nastanka kanona svetih knjiga, dinamično nutarnje jedinstvo

koje nije površno, nego svakoj pojedinoj knjizi daje njezinu punu važnost. Vrlo je važno upoznati crkvene oce i velike koncile, na kojima je Crkva, vjerujući i razmišljajući, usvojila bitne tvrdnje Svetog pisma. Mogao bih nastaviti na slijedeći način: ono što nazivamo dogmatikom je razumijevanje pojedinih istina i sadržaja vjere u njihovu jedinstvu, štoviše, u njihovoj krajnjoj jednostavnosti: svaki pojedini detalj je u konačnici samo razlaganje vjere u jednoga Boga, koji se očitovao i koji se očituje nama. Da je važno poznavati bitna pitanja iz moralne teologije i socijalnog nauka Crkve, ne trebam izričito ni spominjati. Koliko je danas važna ekumenska teologija, poznavanje različitih kršćanskih zajednica, ni to ne treba posebno isticati. Isto vrijedi i za temeljno poznavanje velikih religija, kao i filozofije: sve to pomaže razumjeti ljudska traženja i pitanja na koje vjera želi dati odgovor. Ali učite i – usuđujem se reći – zavolite također crkveno pravo, da biste shvatili koliko je ono potrebno i kako ga primjenjivati u praksi: društvo bez prava bi bilo bespravno društvo. Pravo je uvjet ljubavi. Ne želim dalje nabrajati, već želim samo još jednom reći: ljubite studij teologije i pohađajte ga s istančanim osjećajem za usađivanjem teologije u živu zajednicu Crkve, koja svojim autoritetom nije suprotnost teološkoj znanosti, nego njezin preduvjet. Bez Crkve koja vjeruje, teologija prestaje biti to što je i pretvara se u hrpu različitih disciplina, bez unutarnjeg jedinstva.

6. Godine sjemeništa trebaju biti i vrijeme ljudskog sazrijevanja. Za svećenika, koji treba druge pratiti na putu života i do vrata smrti, vrlo je važno da dovede svoje vlastito srce i um, razum i emocije, tijelo i dušu u ravnotežu i da bude "potpuna" osoba. Kršćanska je tradicija, zato, uvijek povezivala s "bogoslovnim krepostima" također "stožerne kreposti", koje proizlaze iz ljudskog iskustva i filozofije, i općenito zdravu etičku tradiciju čovječanstva. Pavao to vrlo jasno kaže Filipljanima: "Uostalom, braćo, što je god

na rađanje djece. U obiteljskom ambijentu koji je prožet ljubavlju i odanošću prema Bogu i ljudima stvaraju se mogućnosti koje pogoduju punom osobnom i društvenom razvoju djece. Temeljna vrednota koja usmjeruje odgoj i rast djeteta je očinska i majčinska ljubav. Ljubav roditelja postaje glavna pokretačka snaga koja podržava i usmjeruje čitav odgojni napor te obogaćuje djecu blagošću i dobrotom. Te se vrednote onda prelijevaju na njihovu okolinu. Ljubav između oca i majke postaje djeci uzor i mjerilo u odnosima prema braći i sestrama i prema svim osobama, i onima starijima, koje žive zajedno u istom domu. To zajedništvo u ljubavi koje se svakog dana, i u teškim i radosnim trenucima, živi u obitelji, najbolje i najviše pomaže djeci da se pravilno i odgovorno uključe u društvo oko sebe.

Ujedinjeni narodi su 20. studenog 1989. prihvatili Međunarodnu konvenciju o mjerama zaštite djeteta (o pravima djeteta). Sveti je Otac Benedikt XVI. 8. veljače 2010., prigodom dvadesete obljetnice te Konvencije, sudionicima plenarnog zasjedanja Papinskog vijeća za obitelj naveo riječi koje stoje u njezinoj preambuli, da je „obitelj prirodna sredina za razvoj i dobrobit svih njezinih članova, osobito djece“, i ustvrdio da je upravo obitelj zasnovana na braku muškarca i žene najveća pomoć koja se može pružiti djeci. Djeca žele biti voljena od majke i oca koji se vole, te trebaju stanovati, rasti i živjeti zajedno s oba roditelja jer su majčinski i očinski lik komplementarni u odgoju kao i u izgradnji osobnosti i identiteta djece. Obiteljsko ozračje koje nije radosno, rekao je papa, odijeljenost oca od majke te osobito rastava, imaju posljedice za djecu. Podupiranje obitelji, njezinog jedinstva i stabilnosti najbolji je način za zaštitu prava i istinskih potreba djece.

Predsjednik Papinskog vijeća za obitelj kardinal Ennio Antonelli je u svom prikazu djelovanja tog Vijeća nakon VI. Svjetskog susreta obitelji u Meksiku naveo, kako je rekao, „neke zapanjujuće postotke (no nad koje se kako izgleda nadvila određena urota

šutnje i određena cenzura medija)“. Predsjednik Antonelli navodi da u Francuskoj djeca rastavljenih roditelja u 25% slučajeva i nakon dugo godina imaju psihološke probleme, probleme s društvenom prilagodbom te postignućima u školi i na poslu. Oni predstavljaju 50% ovisnika o drogi i 80% onih koji se liječe na psihijatriji. U Sjedinjenim Američkim Državama djeca koja su odrasla bez očeva prisustva čine 60% silovatelja, 63% mladih samoubojstava, 69% žrtava seksualnoga zlostavljanja, 72% adolescenata ubojica, 85% mladih u zatvorima i 90% beskućnika.

Podaci koje navodi kardinal Antonelli su zabrinjavajući. Ako želimo zaštititi djecu trebamo promicati obitelj – doživotnu zajednicu muža i žene. Treba promicati pravo djeteta da ima oca i majku koji se vole i koji ga vole, te da ga oni odgajaju prema svojim vrijednostima.

Zbog toga sve bračne parove, koji i po ne malu cijenu žrtve i odricanja, svjedoče svojoj djeci kako je brak i obitelj prvotno mjesto odgoja za ljubav i zajedništvo, potičemo da i onda kada se nađu pred velikim izazovima traženja naoko lakih rješenja, ne odustaju od svog bračnog zajedništva i suživota u obitelji koju su osnovali.

Riječ ohrabrenja upućujemo i onim bračnim parovima koji, nakon rastave od svog bračnog druga, nisu zanemarili svoju djecu te čine sve što im je moguće, da i u tako, nesavršenoj situaciji za rast i odgoj djece, ne odmažu ondje gdje mogu pomoći.

Neka ova riječ strpljive ljubavi dođe i do onih osoba koje u raznim odgojnim, socijalnim i medicinskim ustanovama po svojoj stručnosti a još više nesebičnoj ljubavi nadopunjuju ono što roditelji nisu mogli ili znali prenijeti svojoj djeci.

I konačno, neka ova riječ bude usrdna molba svima koji vjeruju da u Isusu Kristu imamo posinstvo i mir, da ne prestanu uzdizati svoje molitve Bogu, gospodaru života za sve naše obitelji, za muževe, žene i djecu i za sve, često mučne i teške situacije kroz koje prolaze.

Popis pučanstva 2011. je na žalost prva, ali zacijelo i posljednja prilika da se prvi put popišu i ustanove prešućene, zatajene i prezrene, silno brojne žrtve komunističkog totalitarizma. Valja naime podsjetiti da se kod triju popisa žrtava II. svjetskog rata, 1946, 1950. i 1964. po službenim uputama SUBNOR-a i Saveznog zavoda za statistiku, nije popisivalo one koji su u toku Narodno-oslobodilačke borbe izgubili život na strani okupatora ili domaćih izdajica bilo na koji način (kao borci pomagači, simpatizeri), jer ih se ne smatra žrtvama rata. Osim toga, ovi popisi su se odnosili samo na razdoblje od 6. travnja 1941. do 10. svibnja 1945., pa žrtve poslijeratne, komunističke odnosno šovinističke represije nisu ni mogle, ni na koji način, biti popisane.

Tim ratnim i poratnim žrtvama, najčešće sumarnih likvidacija, režim je zanijekao postojanje, pošto ih je zbrisao s lica zemlje. To su bili ljudi, osobe, zabilježene u maticama rođenih, koji su imali obitelji, živjeli i radili, a zatim su, bilo kao civili, bilo kao vojnici, najvećim dijelom unovačeni silom državnih vlasti, netragom nestali u tenkovskim jarcima, rudokopima, kraškim jamama, fojbama... Tako su postali "nepostojeće osobe" jer je totalitarni režim u njima vidio ili stvarne neprijatelje, ili moguće suparnike, ili pak za njega opasne uglednike i značaje. Bolna je, ali i znakovita činjenica da se ove "ne-osobe" (unpersons) prvi put cjelovito "pojavljuju" tek u novijim, opreznim, demografski temeljenim procjenama žrtava rata i poraća dvojice autora, jednog u inozemstvu (B. Kočović), a drugog u Hrvatskoj (Vl. Žerjavić), a potom i drugih demografa, kao i djelomičnih, često uže lokalnih istraživanja.

Poruka za XVI. Dan života, nedjelja, 6. veljače 2011.

OBITELJ – NAJVEĆA POMOĆ DJECI

„Blagoslovi ih Bog te im reče: Plodite se i množite i napunite zemlju, i sebi je podložite“ (Post 1,28). Već se iz ovog

Popis pučanstva 2011. posljednja je mogućnost da se te žrtve ustanove na kakotako siguran, jedinstven i znanstveni način za cjelinu Republike Hrvatske. Bez toga će činjenica likvidacije čitavih obitelji, pa čak i sela, kao i opće starenje i raseljavanje ljudi i obitelji otežati i taj postupak i s vremenom ga učiniti nemogućim. Sljedeća bi prigoda bio popis 2021. godine, ali tada bi već bilo prekasno za bilo kakav ozbiljan popis žrtava komunizma. Stoga naša Komisija predlaže i očekuje od Vlade i Sabora Republike Hrvatske da ne propuste ovu jedinstvenu priliku da se sve do sada nepopisane i zanijekane žrtve unesu u popis pučanstva 2011. godine. Kako? Na statističarima i demografima je da iznađu najbolji način.

Ovaj se naš prijedlog ne temelji ni na kakvoj morbidnoj ideji prevrtanja kostiju, a niti "ravnoteže zločina" i strahota triju totalitarizama. On teži, baš obratno, tome da se prestane nijekati ili umanjivati, pače prezirati žrtve, a s druge strane licitirati s ljudskom patnjom i obiteljskim tragedijama. To nam nalaze dužnost osnovnog pijeteta, ali i kršćanskog humanizma. To je zahtjev i potreba suglasne povijesne istine i nekonfliktnog povijesnog spomena. Takvo priznanje činjenica tek je skromna osnova za nešto više mira u srcima obitelji žrtava, za pomirenje i samoodrživi mir unutar našeg naroda i svih naših sugrađana, kao i za izgradnju zdravih odnosa s narodima nama susjednih država.

U Zagrebu, 7. prosinca 2010.

*Predsjednik Komisije
Dr. Vlado Košić, biskup sisački*

blagoslova koji Bog upućuje ljudima otkriva se temeljni cilj obitelji: služenje životu. No, bračna se ljubav ne svodi samo

istinito, što god časno, što god pravedno, što god čisto, što god ljubazno, što god hvalevrijedno; je li što krepost, je li što pohvala - to nek vam je na srcu!" (Fil 4, 8). U taj kontekst ulazi i integracija spolnosti u cjelovitost osobe. Spolnost je Stvoritelj dar, ali i zadaća vezana uz vlastiti ljudski razvoj. Ako nije integrirana u osobu, spolnost postaje istodobno i prosta i destruktivna. Danas to vidimo na brojnim primjerima u društvu u kojem živimo. U najnovije vrijeme smo s velikom žalošću morali ustanoviti da su svećenici seksualnim zlostavljanjem djece i mladih dali iskrivljenu sliku o svećeništvu. Namjesto da ljude vode do zrele ljudskosti i budu im primjer, svojim su zlostavljanjem prouzročili uništenja zbog kojih osjećamo duboku bol i žalost. Zbog svega toga kod mnogih ljudi, a možda i kod vas samih, može se javiti pitanje je li dobro postati svećenik, ima li život u celibatu smisla. No, zlostavljanje, koje snažno osuđujemo, ne može obezvrijediti svećeničko poslanje, koje i dalje ostaje jako i čisto. Hvala Bogu, svi mi poznajemo osvjedočene, vjerom prožete i izgrađene svećenike, koji svjedoče vidljivo da se takvim životom, upravo u celibatu, može postići istinska, puna i zrela ljudskost. To što se događalo treba nas učiniti još budnijima i opreznijima, upravo zato da tijekom pripreme za svećeničko zvanje pomno preispitujemo sami sebe, pred Bogom, je li to Božja volja za mene. Zadaća je duhovnikâ, ispovjednikâ i vaših pretpostavljenih da vas prate i da vam pomažu na tom putu prosuđivanja. Od temeljne je važnosti u vašem životu vježbati se u temeljnim ljudskim krepostima, pogleda upravljena prema Bogu koji se objavio u Kristu, i puštati da vas on uvijek iznova pročišćava.

7 Počeci svećeničkog poziva su danas •raznovrsniji i različiti no što je to bilo nekoć. Odluka za svećeništvo često se donosi nakon završenog školovanja za neko zvanje. Vrlo često se javlja u zajednicama, posebno u pokretima, koji potpomažu

zajednički susret s Kristom i njegovom Crkvom, duhovno iskustvo i radost u služenju vjeri. Ta odluka sazrijeva i u osobnom dodiru sa čovjekovom veličinom i bijedom. Tako svećenički kandidati često žive na potpuno različitim duhovnim prostorima. Može biti vrlo teško upoznati zajedničke sastavnice budućeg poslanja i njegova duhovnog puta. Upravo su zato važni sjemenište i bogoslovija kao zajednice na putu koje su iznad raznih oblika duhovnosti. Pokreti su veličanstvena stvar. Vi znate koliko ih cijenim i volim kao dar Duha Svetoga Crkvi. Mora ih se međutim vrednovati prema tome jesu li njihovi članovi otvoreni za zajedničku Katoličku crkvu, za život zajedničke Kristove Crkve, koja je usprkos raznolikosti ipak samo jedna. Vrijeme provedeno u sjemeništu i bogosloviji je vrijeme kada učite jedni s drugima i jedni od drugih. U, možda ponekad teškom, suživotu morate se učiti velikodušnosti i toleranciji, u njemu ne samo da se morate uzajamno podnositi, već morate jedni druge obogaćivati, tako da svatko može donijeti zajednici svoje posebne darove, jer svi oni služe istoj Crkvi, istom Gospodinu. Ta je škola tolerancije, štoviše škola uzajamnog prihvaćanja i razumijevanja u jedinstvu Kristova Tijela, jedna od važnih sastavnica u godinama sjemeništa i bogoslovije.

Dragi sjemeništarci i bogoslovi! S ovim sam recima želio pokazati kako upravo u ovim teškim trenucima mislim na vas i kako sam vam blizu u molitvi. Molite i vi za mene, da mogu dobro vršiti svoju službu, dokle to Gospodin bude htio. Povjeravam vas, na vašem putu pripremanja za svećeništvo, Marijinoj majčinskoj zaštiti, čija je kuća bila mjesto dobrote i milosti. Neka vas sve blagoslovi svemogući Bog Otac, Sin i Duh Sveti!

U Vatikanu, 18. listopada 2010., na blagdan svetog evanđelista Luke.

*Vaš u Gospodinu
Papa Benedikt XVI.*

HRVATSKA BISKUPSKA KONFERENCIJA

Priopćenje

Hrvatska biskupska konferencija i Državni odbor za pripremu i praćenje pohoda svetoga oca Benedikta XVI. Republici Hrvatskoj imaju čast i radost priopćiti program Apostolskog putovanja pape Benedikta XVI. Republici Hrvatskoj.

Sveti će Otac boraviti u Zagrebu u subotu 4. i nedjelju 5. lipnja 2011. godine, a geslo pohoda bit će "Zajedno u Kristu".

Nakon svečanog dočeka u zagrebačkoj zračnoj luci Papa će se susresti s predsjednikom Republike Hrvatske gospodinom Ivom Josipovićem u Uredu Predsjednika RH na Pantovčaku i predsjednicom vlade Republike Hrvatske gospođom Jadrankom Kosor u Apostolskoj nuncijaturi.

U Hrvatskom narodnom kazalištu Sveti Otac susrest će se s predstavnicima kulture, akademske zajednice, poduzetnika, civilnog društva, politike, diplomatskog zbora te s poglavarima vjerskih zajednica.

Na kraju prvoga dana Papa će biti na molitvenom bdijenju s mladima na

središnjem zagrebačkom Trgu bana Josipa Jelačića.

Središnja točka pastirskog pohoda Republici Hrvatskoj biti će svečano euharistijsko slavlje u povodu Nacionalnog susreta hrvatskih katoličkih obitelji koje će Sveti Otac predvoditi u nedjelju 5. lipnja na zagrebačkom Hipodromu.

Poslije svete mise papa Benedikt XVI. predmolit će molitvu "Kraljice neba" i iz Zagreba, u svom tradicionalnom nedjeljnom podnevnom obraćanju, uputiti poruku vjernicima diljem svijeta.

U nedjelju popodne Papa će u zagrebačkoj katedrali predmoliti molitvu Večernje u zajedništvu s biskupima, svećenicima, redovnicima, redovnicama, bogoslovima i sjemeništarcima. Potom će se Sveti Otac pomoliti na grobu blaženog kardinala Alojzija Stepinca.

Hrvatska u radosti i ovaj put iščekuje dolazak Petra naših dana pape Benedikta XVI.

Zagreb, 20. prosinca 2010.

mons. Marin Srakić, nadbiskup i metropolita đakovačko-osječki, predsjednik HBK

g. Gordana Jandroković, ministar vanjskih poslova i europskih integracija

Peticija Komisije Iustitia et pax HBK Vladi i Saboru RH

Povodom Svjetskoga dana ljudskih prava i uoči popisa pučanstva 2011.

Dosadašnji pozivi naše Komisije

Tijekom posljednjih godine ova je Komisija u više navrata isticala potrebu stvaranja preduvjeta za pomirenje i oprostjenje na osnovama istine i pravde, ne samo kod nas, nego i na drugim prostorima bivše države. Tako je zajedno s istovrsnim komisijama biskupskih konferencija Bosne

i Hercegovine i Slovenije u izjavi o pravu na grob i dužnosti pijeteta, ukazala na nepoštivanje temeljne ljudskosti, ali i preporukâ europskih institucija, posebice Parlamentarne skupštine Vijeća Europe (VE) od 27. lipnja 1996. i 25. siječnja 2006., koje su pozvale države članice ove političke europske integracije na donošenje konkretnih mjera za demontiranje naslijeđa

bivših komunističkih totalitarnih režima, te upozorile na neophodnost međunarodne osude zločina totalitarnih komunističkih režima.

Naša je Komisija tada podsjetila da je i hrvatski državni Sabor, na žalost, tek 17 godina nakon prvih pluralnih izbora (1990.), donio Deklaraciju o osudi zločina počinjenih tijekom totalitarnog komunističkog poretka u Hrvatskoj od 1945. do 1990. godine, ali da je ta izjava ostala samo blijedo verbalno pristajanje uz neke od preporuka rezolucija VE, pošto u njoj nije bilo ni odluke o istraživanju zločina, pa čak ni o popisu žrtava komunističkog režima - koji nije nikad učinjen - a posebice ne o kažnjavanju nezastarivih ratnih zločina i zločina protiv čovječnosti. Nije, međutim, bilo ni svijesti o tome da se bez objektivne i suglasne povijesne istine ne mogu odgajati budući naraštaji, niti nepristrano ocjenjivati prošlost i pogubna pošast triju totalitarnih režima - fašizma, nacizma i komunizma - kod nas.

Potom je naša Komisija prošle godine, nakon što je parlament Europske unije proglasio 23. kolovoza Europskim danom spomena na žrtve svih totalitarnih i autoritarnih režima, upozorila na tu izjavu i na njezinu etičku dimenziju, pošto to nije učinio Hrvatski sabor kome je to bila i međunarodna obveza i dužnost prema vlastitim građanima. Naša komisija je tada ponovno podsjetila na potrebu čišćenja pamćenja kao osnove pomirenja i oprostjenja. U međuvremenu se, u više navrata, otvarala netrpeljiva rasprava o ratnim i poratnim žrtvama i o vrednovanju pojedinih povijesnih osoba i ideoloških pokreta. Pri tome se nije vodilo računa o tome da do sada nije bilo ni prigode, ni političke volje, da se na sustavan i objektivnan način utvrde povijesne činjenice, pa se stoga ponavljaju - kod nas i u našem okružju - s jedne strane zavjera šutnje o komunističkoj strahovladi, a s druge potvorno kriminaliziranja čitavih naroda.

Neke od bolnih posljedica negacionizma

Ovu odsutnost političke volje sustavno koriste oni kojima nije do povijesne istine i do suglasne povijesti, koja bi otvorila perspektivu sigurnosti u činjenice i pomirenja sadašnjih i budućih naraštaja. To smo, na žalost, konstatali ponovno minulih dana, o 19. obljetnici vukovarske tragedije, jer o sudbini velikog broja žrtava još uvijek ništa ne znamo, a proteklo je već gotovo dva desetljeća od njihova stradanja. U slučaju tog mučeničkog grada ponovno se nastoji prebacivati odgovornost s napadača na žrtve i tako nijekati strašni zločin njegove hirošimizacije i pokolja ranjenika iz vukovarske bolnice. Zločin negacionizma i ovdje je na djelu, što je uvreda i žrtvama i povijesnoj istini, a što predstavlja prepreku za napore u pravcu pravde i mira.

S druge pak strane, zločini fašizma i nacizma, kao i njihovih saveznika kod nas, bili su obznanjivani i surovo kažnjavani još u vrijeme onoga rata i vladavine trećeg, komunističkog totalitarizma, najčešće bez suda ni suđenja. Međutim, žrtve ideološkog komunizma i slijepe nacionalističke osvete - osim rijetkih objavljenih, prijekih ili montiranih suđenja i stvarnih egzekucija - nikad nisu bile cjelovito istražene ili popisane, nego se, upravo obratno, o njima nije smjelo ni govoriti. Kod nas je, kao i u zemljama tada srodnih režima, pored te zavjere šutnje, bilo velikih potvora i podmetanja. Sjetimo se samo ishitrene brojke od "1,4 milijuna ratnih žrtava" bivše države, ili još i danas isticanih "700.000 jasenovačkih žrtava", ili pak masovnih likvidacija poljskih časnika u Katynu (SSSR). Sve to ukazuje na neophodnost da povijesne znanosti porade na provjeri ideoloških "povijesnih istina", da konsenzualno ustanove činjenice i tako utru pût nekonfliktnom pamćenju i suglasnoj povijesti. To je preduvjet stvaranju zdravih osnova za procese pomirenja i oprost.

Popis pučanstva 2011. prilika za povijesnu istinu i minimalnu zadovoljštinu